

UCHWAŁA NR 32/2004
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z 31 marca 2004 roku

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z rocznego wykonania ramowego
planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w tym planu kontroli
za 2003 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz.U. z 2001 roku Nr 55, poz. 577, Nr 154, poz.1800, z 2002 roku Nr 113, poz. 984, z 2003 roku Dz.U Nr 149, poz.1454), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwala, co następuje:

§ 1.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przyjmuje sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2003 rok, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

dr Bogdan Cybulski

**Sprawozdanie
z wykonania Ramowego planu pracy
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
za 2003 rok**

Ramowy plan pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu oraz plan kontroli na 2003 rok został przyjęty uchwałą Kolegium nr 110/2002 z 18 grudnia 2002 roku. Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Kolegium uchwałą nr 28/2004 z 17 marca 2004 r. przyjęło odrębne sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej. Niniejsze sprawozdanie stanowi wypełnienie dyspozycji art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

I. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

1. Wyniki badania uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego

W 2003 roku Kolegium Izby w toku 24 posiedzeń zbadało 6471 uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych, tj. o 291 uchwał (czyli o 4,7%) więcej niż w roku poprzednim.

**Udział Zespołów Izby w prowadzonej działalności nadzorczej
w latach 2001 - 2003**

Wyszczególnienie	Liczba nadzorowanych jst i związków międzygminnych		Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń						Dynamika (%)	
	2003	%	2001	%	2002	%	2003	%	6:4	8:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
RIO razem, z tego:	209	100	6874	100	6180	100	6471	100	90	104,7
- Wrocław	77	37	2703	39,3	2325	37,6	2543	39,3	86	109,4
- Jelenia Góra	48	23	1585	23,1	1466	23,7	1486	23,0	92	101,4
- Legnica	46	22	1369	19,9	1300	21,1	1317	20,3	95	101,3
- Wałbrzych	38	18	1217	17,7	1089	17,6	1125	17,4	89	103,3

Szczegółowy wykaz rodzajów uchwał, które w 2003 r. były przedmiotem postępowania nadzorczego oraz wyniki badania nadzorczego przedstawiono w zestawieniu Nr 1, a w takim samym zakresie szczegółowości w podziale na zespoły w zestawieniach 1a – 1 d.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń w latach 2002 i 2003

Lp.	Wyniki badania nadzorczego	Liczba uchwał		Dynamika 4:3 (%)
		2002	2003	
1	2	3	4	5
1.	Ogółem, z tego:	6180	6471	104,7
2.	bez naruszenia prawa	5682	6020	105,9
3.	z naruszeniem prawa, z tego:	490	451	92,0
	a) z nieistotnym naruszeniem	419	318	75,9
	b) wszczęte postępowanie umorzono	6	16	266,6
	c) unieważniono, z tego:	65	105	161,5
	- w części	22	66	300,0
	- w całości	43	39	90,7
4.	Stwierdzenie niezgodności z prawem	8	11	137,5

Przedstawione wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń w 2003 r. w porównaniu do wyników z roku poprzedniego wskazują, że przy wzroście liczby uchwał o 4,7%, wzrosła jednocześnie liczba uchwał, względem których Kolegium Izby nie stwierdziło naruszenia prawa. Uchwały bez naruszenia prawa stanowiły w 2003 r. 93,0% zbadanych uchwał, podczas gdy w 2002 r. stanowiły 91,9% zbadanych uchwał. Wyniki kolejnego roku badania uchwał jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych potwierdziły poprawę działań prawodawczych ich organów. Jednocześnie zauważyć należy, że w 2003 r. Kolegium orzekając o naruszeniu prawa w uchwałach w mniejszym wymiarze stwierdzało nieistotne naruszenie prawa, co dotyczyło 70,5% uchwał z naruszeniem prawa (w 2002 r. – 85,5%), a w większym wymiarze orzekało o nieważności, co dotyczyło 23,3% uchwał z naruszeniem prawa (w 2002 r. – 13,3%). W odniesieniu do liczby zbadanych w 2003 r. uchwał, udział uchwał uznanych za nieważne wyniósł 1,62%, podczas gdy w 2002 r. wynosił 1,05% zbadanych uchwał. Ponadto w 2003 r. znacząco wzrosła (z 6 do 16) liczba uchwał, do których wszczęte postępowanie nadzorcze - w sprawie uznania uchwały za nieważną - umorzono w następstwie usunięcia przez organy jednostek samorządu terytorialnego wskazanych nieprawidłowości.

Wyniki badania uchwał i zarządzeń według kategorii jednostek w latach 2002 i 2003

Wyszczególnienie	Liczba uchwał			Wyniki postępowania nadzorczego w 2003 r.					
	2002	2003	% 3:2	bez naruszenia prawa	z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne			inne rozstrzygnięcia
						razem (8+9)	w części	w całości	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 x)
Ogółem, z tego:	6180	6471	104,7	6020	318	105	66	39	16(12)
gminy	5014	5383	107,4	5013	251	96	64	32	12(11)
powiaty	785	772	98,3	710	54	3	-	3	4(1)
miasta na p. p.	245	165	67,3	158	2	5	2	3	-
woj. samorządowe	68	84	123,5	82	2	-	-	-	-
związki m.gminne	68	67	98,5	57	9	1	-	1	-

x) W kolumnie 10 przedstawiono liczbę uchwał względem, których wszczęte postępowanie umorzono, a w nawiasach (1) uchwałę zaskarżoną do NSA i (11) uchwał względem których postępowanie nadzorcze zakończono wskazaniem niezgodności z prawem, w tym 10 uchwał

w sprawie zmiany budżetu na 2002 r., które z dniem 31 grudnia 2002 r. utraciły moc prawną, w związku z czym stwierdzenie ich nieważności w 2003 r. stało się bezprzedmiotowe.

W łącznej liczbie uchwał i zarządzeń zbadanych w 2003 r., uchwały i zarządzenia organów gmin stanowiły 83,2%, uchwały organów powiatów 11,9%, miast na prawach powiatu 2,5%, województwa samorządowego 1,3%, związków międzygminnych 1%. Na widoczny w stosunku do 2002 r. spadek udziału liczby uchwał miast na prawach powiatu, a także wzrost liczby uchwał gmin jest wynikiem zmiany statusu miasta Wałbrzych, które z dniem 1 stycznia 2003 r. uzyskało status gminy miejskiej. Wyniki postępowania nadzorczego w 2003 r. wskazują, że najwyższy odsetek uchwał bez naruszenia prawa, w stosunku do liczby przekazanych do nadzoru i zbadanych przez Kolegium, dotyczył podjętych przez organy:

- województwa samorządowego - 97,6% zbadanych (w 2002 r. - 98,5%),
- miast na prawach powiatów - 95,8% zbadanych (w 2002 -95,1%),
- gmin - 93,1% zbadanych (w 2002r. - 92%),
- powiatów - 92% zbadanych (w 2002 r. - 90,2%).

Analiza porównawcza w dwóch latach ujawnia znaczący wzrost jakości prawodawczej organów powiatów i gmin.

1. Wyniki badania uchwał i zarządzeń podejmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego według właściwości rzeczowej.

Zgodnie z art. 11 ust 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych (dalej ustawa o r.i.o.) zakres działalności nadzorczej Kolegium Izby w 2003 r. obejmował uchwały w sprawie budżetu i jego zmian, absolutorium, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego, zasad i zakresu przyznawania dotacji, podatków i opłat lokalnych, i innych związanych z wykonywaniem budżetu, a podjętych odrębnie od uchwały w sprawie budżetu i jego zmiany (udzielania pożyczek, zaciągania kredytów krótkoterminowych, podejmowania zadań inwestycyjnych, przyjęcia dotacji, itp.).

Liczba uchwał i zarządzeń według ich rodzaju zbadanych w latach 2002 i 2003

Lp.	Zakres przedmiotowy uchwał i zarządzeń	2002 r.		2003 r.		Dynamika % (5:3)
		liczba	%	liczba	%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem, z tego w sprawie:	6180	100	6471	100	104,7
1.	- budżetu	206	3,3	207	3,2	100,5
2.	- zmiany budżetu	4034	65,3	4115	63,6	102,0
3.	- absolutorium	207	3,3	201	3,1	97,1
4.	- zaciągania zobowiązań długotermin. (emisje obligacji, zaciąganie kredytów, pożyczek i udzielanie poręczeń)	321	5,2	388	6,0	120,9
5.	- zakresu i stawek dotacji przedmiot.	30	0,5	48	0,7	160,0
6.	- zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niepublicznych	31	0,5	56	0,9	180,6
7.	- podatków i opłat lokalnych	1130	18,3	1236	19,1	109,4
8.	- pozostałe	221	3,6	220	3,4	99,5

Jak wynika z powyższego w 2003 r. największa liczba zbadanych uchwał, dotyczyła uchwał i zarządzeń podejmowanych przez organy nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w sprawie zmian budżetu - 4115, w tym 57 uchwał w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego oraz uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych - 1236.

Wyniki badania uchwał w sprawie budżetu (art. 11 ust.1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

W 2003 r. Kolegium zbadało 207 przedłożonych uchwał w sprawie budżetu. Budżetu na 2003 r. nie uchwaliła Rada Miejska w Kamiennej Górze, ponadto - przedłożona 29 grudnia 2003 r. - uchwała w sprawie planu finansowego związku (ZGPD 7), została zbadana w 2004 roku. W wyniku postępowania nadzorczego, Kolegium uznało:

- 132 uchwały bez naruszenia prawa, z tego uchwały 106 gmin, 13 powiatów, wszystkich miast na prawach powiatu, województwa samorządowego i 9 związków międzygminnych,
- 75 uchwał z naruszeniem prawa, z tego 68 z nieistotnym naruszeniem prawa i 7 ze wskazaniem nieprawidłowości oraz sposobu i terminu ich usunięcia.

Wyniki badania wskazują, że **prawie 64% uchwał w sprawie budżetu na 2003 r. zostało podjętych bez naruszenia prawa** (w 2002 r. - 52% uchwał), a pozostałe w większości z nieistotnym naruszeniem prawa. Stwierdzone w odniesieniu do 7 uchwał nieprawidłowości zostały usunięte w wyznaczonym terminie przez organ właściwy, co stanowiło o umorzeniu wszczętego postępowania.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- 1) zaplanowania wydatków w rozdz. 75406 Straż Graniczna z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu paliwa do samochodu Straży Granicznej,
- 2) zaplanowania rezerwy w rozdz. 80101 Szkoły podstawowe,
- 3) zaplanowania wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w bibliotece i GOK, organizowanych w świetle obowiązujących przepisów w formie instytucji kultury,
- 4) nieprawidłowego upoważnienia wójta do zaciągania zobowiązań,
- 5) braku zrównoważenia budżetu w związku z nieprawidłowym określeniem kwoty wydatków,
- 6) bezpodstawnego włączenia do planu wydatków związanych z finansowaniem zadań rolnictwa
- 7) braku określenia źródeł pokrycia deficytu.

Do najczęściej stwierdzonych nieistotnych naruszeń prawa można zaliczyć:

- 1) błędy formalne wyrażające się błędami rachunkowymi, brakiem spójności części normatywnej uchwały z jej załącznikami,
- 2) stosowanie terminologii niezgodnej z ustawą o finansach publicznych,
- 3) brak zachowania w uchwale szczególności wymaganej art. 124 ust 1 ustawy o finansach publicznych
- 4) błędy w podstawie prawnej i nieprawidłowe określenie terminu wejścia w życie uchwały,
- 5) błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej,
- 6) nieprawidłowe określenie planowanego wyniku budżetu
- 7) brak określenia kwoty wydatków nieznajdujących pokrycia w planowanych dochodach,
- 8) nieprecyzyjne określenie upoważnień dla organu wykonawczego,
- 9) przedwczesne włączenie w finansowanie nadwyżek z lat ubiegłych, tj. przed ich ostatecznym ustaleniem, wynikającym z zamknięcia ksiąg rachunkowych poprzedniego roku budżetowego,
- 10) brak spójności z budżetem danych przedstawianych w prognozie długu,
- 11) zaplanowanie obowiązkowych wpłat na izby rolnicze w kwotach odbiegających od wynikających z planowanych wpływów z podatku rolnego,
- 12) brak określenia w załączniku do uchwały planowanych kwot dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i podlegających przekazaniu do budżetu państwa.

Wyniki badania uchwał w sprawie zmian budżetu (art.11 ust.1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

Badaniem nadzorczym w 2003 r. Kolegium objęło: **4058 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet i 57 uchwał** w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego – uznając – podjęcie zbadanych:

- **3900 uchwał i zarządzeń – bez naruszenia prawa, tj. 94,8% zbadanych** (w 2002 r.- 3749, tj. 92,9% zbadanych), które dotyczyły: 3089 uchwał gmin tj. 94,8%, 605 uchwał powiatów (94,1%), 110 uchwał miast na prawach powiatów (100%), 65 uchwał samorządu województwa (97%) i 31 związków (83,8%),
- **196 uchwał i zarządzeń – z nieistotnym naruszeniem prawa** (w 2002r. – 269 uchwał), z tego: 154 organów gmin, 34 organów powiatów, 2 organów województwa i 6 organów związków,
- **10 uchwał i zarządzeń – z naruszeniem prawa, co wobec upływu terminu ich ważności stanowiło podstawę orzeczenia o ich niezgodności z prawem** (dotyczy uchwał w sprawie zmian budżetów na rok 2002),
- **9 uchwał – z naruszeniem prawa, co zgodnie z art. 12 ust.1 ustawy o r.i.o. stanowiło podstawę wezwania właściwych organów do usunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, w następstwie czego:**
 - **postępowanie umorzono** względem 7 uchwał – wobec usunięcia nieprawidłowości,
 - **zaskarżono do NSA** 1 uchwałę – wobec braku skuteczności wezwania i upływu terminu orzeczenia jej nieważności,
 - **stwierdzono nieważność** 1 uchwały – wobec bezskutecznego wezwania właściwego organu do usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości.

W liczbie zbadanych w 2003 r. – 4115 (w 2002r.- 4034)uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu: 1620 stanowiły uchwały rad (w 2002 r.- 1698 uchwały), a 2495 uchwały i zarządzenia organów wykonawczych (w 2002 r. – 2336). Tak więc badaniem nadzorczym w 2003 r. objęto większą liczbę uchwał i zarządzeń, a wyniki ich badania wskazują wzrost liczby uchwał bez naruszenia prawa o 1,9 punktu procentowego.

Stwierdzona niezgodność z prawem uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetu 2002 r., dla których – wobec utraty mocy obowiązującej stwierdzenie nieważności było bezprzedmiotowe – naruszenie prawa dotyczyło:

- 1) dokonania zmian budżetu przez organ wykonawczy w zakresie nieobjętym ustawowym upoważnieniem tj. z naruszeniem art. 128 u.o f.p., bądź w zakresie zastrzeżonym dla organu stanowiącego, tj. z naruszeniem art. 22 i art.110 ust.4 u.f.p. (6 zarządzeń i 1 uchwała zarządu powiatu), w tym dotyczących:
 - zmian w planie wydatków inwestycyjnych objętych WPI,
 - przeniesienia planu wydatków między działami,
 - zwiększenia planu wydatków z tytułu otrzymanej subwencji oświatowej,
 - wprowadzenia do planu dochodów i wydatków budżetu środków z Agencji,
 - wprowadzenia do budżetu subwencji rekompensującej,
 - wprowadzenia zmian w planie finansowym samorządowego funduszu celowego
- 2) zmiany przeznaczenia dotacji celowej przyznanej z rezerwy celowej budżetu państwa, tj. z naruszeniem art. 61 b ustawy o dochodach j.s.t. w związku z art. 90 ust.3 ustawy o f.p.,

- 3) zmniejszenia planu dochodów skutkującego naruszeniem art.114 ustawy o f.p.,
- 4) zmian powodujących zwiększenie deficytu bez określenia źródeł jego pokrycia, tj. naruszenia art.124 ust.1 pkt 3 ustawy o f.p..

Wskazane istotne naruszenia prawa z wezwaniem do usunięcia nieprawidłowości dotyczyły:

- 1) podjęcia uchwały z naruszeniem art. 60 ust.2 pkt 4 ustawy o s.g i art. 119 ustawy o f.p. – (3 uchwały) ze wskazaniem terminu usunięcia nieprawidłowości, względem których w wyniku postępowania nadzorczego: umorzono postępowanie (1), zaskarżono do NSA z powodu upływu terminu do stwierdzenia nieważności (1), orzeczono o nieważności uchwały -1(Lubin),
- 2) zaplanowania bez podstawy prawnej wydatków na zakupy inwestycyjne Szpitala Powiatowego Spółka z o.o. – postępowanie umorzono,
- 3) zaplanowania w wydatkach PFGZGiK wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, czym naruszono art. 41 ust.4 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne – postępowanie umorzono,
- 4) dokonania przez wójta zmian w planie finansowym środków specjalnych, - postępowanie umorzono,
- 5) brak zrównoważenia budżetu w związku z nieokreśleniem przeznaczenia planowanej nadwyżki budżetu, czym naruszono art. 124 ust. 1 pkt 3 ustawy o f.p. – postępowanie umorzono,
- 6) brak określenia źródeł pokrycia deficytu, czym naruszono art. 124 ust. 1 pkt 3 ustawy o f.p. – postępowanie umorzono,
- 7) dokonanie zmian w planie wydatków wynikających ze zmian kwot subwencji z naruszeniem art. 128 ust.1 pkt 3 ustawy o f.p. - postępowanie umorzono.

Nieistotne naruszenia prawa stwierdzone w 196 uchwałach i zarządzeniach w sprawie zmiany budżetu **dotyczyły w większości przypadków błędnego stosowaniu klasyfikacji budżetowej**. Do innych uchybień należały:

- 1) błędy rachunkowe i pominięcia, powodujące nieprawidłowe określenie planowanych kwot dochodów i wydatków po zmianach,
- 2) niekompletność danych przedstawianych w załącznikach do uchwały,
- 3) braków i błędów w podstawie prawnej
- 4) nieprawidłowego sporządzenia załącznika do uchwały, dotyczącego limitów wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne,
- 5) braku określenia kwoty wydatków nieznajdujących pokrycia w planowanych dochodach,
- 6) dokonywanie przez organ stanowiący zmiany planu finansowego gospodarstwa pomocniczego, zakładu budżetowego, środka specjalnego,
- 7) brak aktualizowania danych w załącznikach do budżetu w tym dotyczących zadań inwestycyjnych, prognozy kwoty długu
- 8) nieprawidłowe włączenie dotacji celowych związanych z wykonywaniem zadań j.s.t. do wykazu dotacji podmiotowych,
- 9) dokonywanie zmian w planie finansowym PFGZGiK,

10) nieprawidłowe ujęcie w budżecie pożyczki krótkoterminowej i niewłaściwe zaplanowanie jej spłaty.

Należy zauważyć, że wskazywane jednostkom samorządu terytorialnego nieprawidłowości o charakterze nieistotnych naruszeń prawa zostały wyeliminowane podjęciem uchwał naprawczych przez właściwe organy.

Wyniki badania uchwał w sprawie absolutorium (art. 11 ust.1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

Z 208 nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych, uchwały absolutoryjne w 2003 r. podjęło i przekazało 201 jednostek (w 2002 r. z 207), z których 200 w sprawie udzielenia absolutorium i 1 w sprawie nieudzielenia absolutorium. Uchwał w sprawie absolutorium nie przedłożyło 7 gmin, z tego 6 z powodu braku rozstrzygnięcia w sprawie absolutorium, 1 z powodu rozwiązania rady postanowieniem Sądu Okręgowego.

W stosunku do przedłożonych uchwał Kolegium uznało:

- ✓ **197 uchwał bez naruszenia prawa, tj. 98% zbadanych (w 2002 r.- 99%),**
- ✓ 2 z nieistotnym naruszeniem prawa,
- ✓ **2 z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym orzeczeniem o ich nieważności**, z tego 1 uchwała (Związek „Wodociąg Bartoszków – Tyniec Legnicki”) w sprawie udzielenia absolutorium i 1 uchwała (gmina Wiazów) w sprawie nieudzielenia absolutorium.

Przyczyny unieważnienia uchwał w sprawie absolutorium:

- 1) w sprawie udzielenia absolutorium uznano za nieważną w związku z niezachowaniem procedury absolutoryjnej, w tym braku rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu (naruszenie art. 18 ust.2 pkt 4 i art. 28a ust.1 ustawy o s.g. i art.21 ust.3 ustawy o r.i.o.)
- 2) w sprawie nieudzielenia wobec podjęcia uchwały przy braku wymaganej bezwzględnej większości głosów ustawowego składu rady gminy (naruszenie art. 28a ust.2 ustawy o s.g.)

Wyniki badania uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań (art. 11 ust.1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

Badaniem nadzorczym w 2003 r. objęto **388 uchwał** w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego, co oznacza o 67 uchwał więcej niż w roku poprzednim. Wyniki badania dotyczyły uchwał w sprawie::

- ✓ emisji obligacji komunalnych – 13 uchwał (w 2002 r.-15), z tego 11 bez naruszenia prawa i 2 z nieistotnym naruszeniem prawa,
- ✓ zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych – 333 uchwał (w 2002 r - 249), w tym 313 bez naruszenia prawa, 13 z nieistotnym naruszeniem prawa i 6 z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym orzeczeniem o ich nieważności,
- ✓ udzielania poręczeń – 42 uchwał (w 2002 r.- 57), w tym 40 bez naruszenia prawa i 1 z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym stwierdzeniem jej nieważności

Z ogólnej liczby zbadanych w 2003 r. uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań, wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego – **364 uchwały, tj. 93,8%** (w 2002 - 91%) **podjęto bez naruszenia prawa.**

Przyczyny unieważnienia 6 uchwał w sprawie zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych, dotyczyły:

- ✓ w 4 przypadkach podjęcia uchwały z naruszeniem art. 48 ust.1 pkt 2 i art. 49 ust 1 ustawy o f.p.,
- ✓ w 1 przypadku podjęcie uchwały z naruszeniem art. 114 ustawy o f.p.,

- ✓ w 1 przypadku podjęcia uchwały z naruszeniem art.18 ust.2 pkt 9 lit.c ustawy o s.g..

Wyniki badania uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 11 ust.1 pkt 4 ustawy o r.i.o.)

Badaniem nadzorczym w 2003 r. objęto 104 uchwały w sprawie przyznawania dotacji (w 2002r. – 61), z tego:

- ✓ 35 uchwał w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne,
- ✓ 21 uchwał w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zadania, zleconego podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku,
- ✓ 48 uchwał w sprawie stawek dotacji przedmiotowych, udzielanych dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych.

W wyniku badania stwierdzono:

- ✓ **88 uchwał bez naruszenia prawa, tj. 84,6% zbadanych** (w 2002 r. – 80,3%),
- ✓ 16 uchwał z naruszeniem prawa, z tego 7 z nieistotnym naruszeniem prawa i 9 uchwał, tj. 8,6% nieważnych (w 2002 r. – 11, tj. 18% nieważnych).

Podstawę stwierdzenia przez Kolegium nieważności:

- 1) 5 uchwał w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek było – nieokreślenie wysokości dotacji) i naruszenie przepisów o ogłaszaniu aktów normatywnych (3), naruszenie przepisów o ogłaszaniu aktów normatywnych (1), brak podstawy prawnej do jej podjęcia (1),
- 2) 3 uchwał w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zadania było – naruszenia art. 118 ust. 3 ustawy o f.p. (2), naruszenia przepisów o ogłaszaniu aktów normatywnych (1),
- 3) 1 uchwały w sprawie stawek dotacji przedmiotowych było – brak podstawy prawnej podjęcia uchwały.

Wyniki badania uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa (art. 11 ust.1 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

W 2003 r. w postępowaniu nadzorczym nad 1236 uchwałami w sprawie podatków i opłat lokalnych (w 2002 r. - 1130), Kolegium Izby stwierdziło podjęcie:

- ✓ **1139 uchwał, tj. 92,2% – bez naruszenia prawa** (w 2002 r. – 95,3%),
- ✓ 20 uchwał – z nieistotnym naruszeniem prawa,
- ✓ 1 uchwały – z naruszeniem prawa, orzekając o jej niezgodności z prawem,
- ✓ **76 uchwał, czyli 6,1% – z istotnym naruszeniem prawa** (w 2002 r. 1,9%)
i orzekło o ich nieważności, z tego 65 nieważnych w części i 11 nieważnych w całości.

Powodem stwierdzenia nieważności:

- 1) 14 uchwał w sprawie opłaty administracyjnej, było: wprowadzenie opłaty administracyjnej za czynności urzędowe objęte przepisami ustawy o opłacie skarbowej, w tym czynności urzędowe zwolnione z opłaty skarbowej (12) i sposobu ustalenia opłaty np. od strony (2),

- 2) 27 uchwał w sprawie stawek podatku od środków transportowych, było: uchwalenie stawek dla niektórych kategorii pojazdów w wysokości poniżej minimalnej lub powyżej maksymalnej, bądź nieuchwalenie stawek dla wszystkich kategorii pojazdów,
- 3) 9 uchwał w sprawie podatku od nieruchomości, było: dokonanie – w trakcie roku podatkowego – zmiany stawki podatków wymierzanych w skali roku, czym naruszono konstytucyjną zasadę „niedziałania prawa wstecz (3), wprowadzenie zwolnień z naruszeniem art. 7 ust.3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (3), ustalenie stawki powyżej maksymalnej (3),
- 4) 8 uchwał w sprawie opłaty targowej było: nieprawidłowe określenie sposobu wnoszenia opłaty, zróżnicowanie stawek w zależności od usytuowania targowiska, nieprawidłowe określenie wejścia w życie,
- 5) 15 uchwał w sprawie poboru podatków w drodze inkasa, było: nie wyznaczenie inkasenta, naruszenie przepisów o ogłaszaniu aktów normatywnych i nieprawidłowe określenie wejścia w życie,
- 6) 1 uchwały w sprawie obniżenia stawki podatku rolnego, była zmiana stawki podatku w roku podatkowym,
- 7) 2 uchwał w sprawie podatku od posiadania psów, było nieprawidłowe określenie wejścia w życie.

Wyniki badania uchwał, wykazywanych w sprawozdaniu w grupie „uchwały pozostałe” – obejmują:

- a) **64 uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu i jego zmian**, z tego 59 uchwał bez naruszenia prawa i 5 uchwał z nieistotnym naruszeniem prawa,
- b) **23 uchwały w sprawach dotyczących zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez radę**, z tego 22 uchwały bez naruszenia prawa i 1 z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym orzeczeniem o nieważności uchwały,
- c) **133 uchwały wykazane w załącznikach do sprawozdania w L.p. 15 - pozostałe uchwały, z tego 119 uchwał bez naruszenia prawa i 14 z naruszeniem prawa, w tym 9 uchwał nieważnych**. Do 133 uchwał pozostałych zaliczono m.in. uchwały w sprawie:
 - ✓ udzielania – odrębnie od uchwały w sprawie budżetu – upoważnień dotyczących wykonywania budżetu, w tym określenia maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez zarząd w roku budżetowym,
 - ✓ określenia – odrębnie od uchwały w sprawie budżetu – limitów wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne,
 - ✓ określenia – odrębnie od uchwały w sprawie budżetu – planu finansowego samorządowego funduszu celowego,
 - ✓ udzielania pożyczek,
 - ✓ zaciągnięcia kredytu krótkoterminowego
 - ✓ zakresu i formy informacji z wykonania budżetu za I półrocze,
 - ✓ przyznania i przyjęcia określonych kwot dotacji,
 - ✓ zabezpieczenia środków na realizację określonych zadań inwestycyjnych i.t.p.

Powodem uznania przez Kolegium za nieważne 9 uchwał w sprawach pozostałych był zarówno brak podstawy prawnej ich podjęcia, jak również naruszenie przepisów związanych z zaciąganiem zobowiązań, a zakres regulowanych uchwałą (zarządzeniem) dotyczył spraw:

- ✓ określenia zasad udzielania dotacji z samorządowych funduszy celowych (2),

- ✓ spłaty zobowiązania długoterminowego (1),
- ✓ przyjęcia projektu uchwały w sprawie zwolnień w podatku (1),
- ✓ zaciągnięciu kredytu krótkoterminowego (5) z powodu naruszenia art. 18 ust.2 pkt 9 lit d ustawy o s.g. (2), art. 123 ust.1 ustawy o f.p. i art. 53 ust.2 ustawy o s.g.(2), a także naruszenia art. 2 ust.1 i art. 4 ust.1 i 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych(1)

3. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetów dla jst w przypadku ich nieuchwalenia przez organ stanowiący w terminie do 31 marca roku budżetowego (art. 11 ust.2 ustawy o r.i.o.).

W 2003 r. Kolegium Izby uchwałą nr 41/2003 z 16 kwietnia 2003 r. ustaliło budżet Miasta Kamienna Góra na 2003 rok w zakresie obowiązkowych zadań własnych oraz zadań zleconych. W uzasadnieniu uchwały Kolegium powołano pismo Burmistrza Miasta Kamienna Góra z 7 kwietnia 2003 r., którym Izba została powiadomiona, że Rada Miejska w okresie funkcjonowania nie uchwaliła budżetu miasta na rok 2003.

Podstawę ustalonego przez Kolegium budżetu miasta stanowił przedłożony przez Zarząd Miasta Kamienna Góra projekt budżetu miasta na 2003 rok z uwzględnieniem zmian wynikających z powiadomienia Ministra Finansów w zakresie ostatecznych kwot subwencji ogólnej na 2003 r. oraz planowanych udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, wynikających dla gminy z ustawy budżetowej na 2003 rok.

4. Rozpatrywanie przez Kolegium Izby zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych (art. 18 ust.1 pkt 5a ustawy o r.i.o.)

W 2003 roku Kolegium Izby rozpatrywało **1 zastrzeżenie** wniesione - na podstawie art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o r.i.o.- przez Wójta Gminy Kłodzko do wniosków pokontrolnych (kontroli kompleksowej przeprowadzonej w okresie 29.05 – 22.08 2003 r.) i uchwałą nr 93/2003 z 26 listopada 2003 r. **postanowiło o jego oddaleniu.**

Zastrzeżenie złożono do **wniosku nr 63, którym zalecono „sprzedawanie nieruchomości w trybie bezprzetargowym jedynie w przypadkach enumeratywnie wymienionych w art. 37 ustawy o gospodarce nieruchomościami”**. Zdaniem składającego zastrzeżenie wypełnienie tej zasady pozostaje w sprzeczności z zasadami gospodarowania nieruchomościami gminnymi, określonymi uchwałą Rady Gminy Kłodzko nr 277/98 z 28 kwietnia 1998 r., w części dotyczącej sprzedaży nieruchomości rolnych na rzecz długoletnich dzierżawców. Ponadto, składający zastrzeżenie wywodzi, że uchwała ta - jako akt prawa miejscowego - stanowi *lex specialis* do art. 37 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Kolegium nie podzieliło słuszności argumentacji Wójta, uznając jednocześnie za słuszny, co do zasady, zapis zawarty w protokole kontroli (w części dotyczącej sprzedaży działek rolnych bez przeprowadzania przetargu na rzecz ich długoletnich dzierżawców), mówiący o tym, że „w katalogu wymienionym w art. 37 ust.2 ustawy o gospodarce nieruchomościami ustawodawca nie wymienił nieruchomości w stosunku do których przysługuje prawo pierwokupu, a samo prawo pierwokupu nie jest roszczeniem o wykup nieruchomości”,

Kolegium postanowiło o oddaleniu zastrzeżenia do wniosku nr 63, uznając jednocześnie, że w obecnym stanie prawnym - organizowanie przetargu dotyczącego sprzedaży nieruchomości rolnej - w przypadku wieloletniej dzierżawy - byłoby bezcelowe, niemniej fakt ten nie zmienia słuszności zapisu wniosku zawartego w wystąpieniu pokontrolnym.

5. Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o rio).

W 2003 roku Izba nie została powiadomiona przez skarbników o dokonaniu kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika, a zatem nie wystąpiły przesłanki rozpatrywania przedmiotowych spraw.

6. Skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego (art. 13 pkt 10 ustawy o r.i.o.18 ust.1 pkt 1. Ustawy o r.i.o.)

W 2003 r. za pośrednictwem oraz z inicjatywy Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu wniesiono do NSA łącznie 3 skargi, z tego:

- ✓ **2 skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium** - wniesione przez organy stanowiące nadzorowanych jednostek
- ✓ **1 skarga na uchwałę rady gminy** - wniesiona przez Kolegium na podstawie art. 93 ust.1 ustawy o s.g - po bezskutecznym wezwaniu właściwego organu do usunięcia nieprawidłowości.

Z wniesionych w 2003 r. 3 skarg: 2 zostały rozstrzygnięte przez NSA w 2003 r., a 1 pozostała nierozstrzygnięta do końca 2003 roku.

1. W skargach na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Regionalnej Izby

Obrachunkowej we Wrocławiu skarżące organy jednostek samorządu terytorialnego, podniosły:

- a) bezzasadność unieważnienia przez Kolegium uchwały rady powiatu w sprawie udzielenia poręczeń długoterminowych dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, wobec naruszenia art. 79 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r., o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1592 ze zm.) w związku z art. 52 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 155, poz. 1014 ze zm.) /dot. Powiatu Zgorzeleckiego/.**

Wyrokiem z dnia 23 maja 2003 r. **NSA oddalił przedmiotową skargę jako bezzasadną** zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o Naczelnym Sądzie

Administracyjnym z dnia 11 maja 1995 r. (Dz.U. nr 74 poz. 368 ze zm.);

- b) bezzasadność unieważnienia przez Kolegium uchwały rady miasta i gminy w sprawie zmiany uchwały rady miasta i gminy w sprawie podatków i opłat lokalnych (mocą której dokonano zmiany polegającej na obniżeniu obowiązującej wysokości stawki podatku od nieruchomości od gruntów pozostałych), wobec naruszenia art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78, poz. 483) w zakresie zasad tworzenia prawa podatkowego w demokratycznym państwie prawnym /dot. Trzebnicy/.**

Wyrokiem z dnia 26 września 2003 r. NSA **oddalił przedmiotową skargę jako bezzasadną** zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym z dnia 11 maja 1995 r. (Dz.U. nr 74 poz. 368 ze zm.).

2. Zaskarżonej do NSA uchwale rady miasta i gminy w sprawie zmiany budżetu gminy na 2003 r. - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

- a) **zarzuciło**: istotne naruszenie art. 60 ust. 2 pkt. 4 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2001 roku nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 119 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 roku nr 15, poz. 148 ze zm.)
- b) **wniosło** – po bezskutecznym wezwaniu właściwego organu do usunięcia - **o stwierdzenie nieważności** przedmiotowej uchwały w części dotyczącej zwiększenia planowanych wydatków w dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” o kwotę 5.000 zł. oraz w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” o kwotę 1.000 zł. /dot. Prusic/.

Przedmiotowa skarga do dnia 31 grudnia 2003 r., nie została rozstrzygnięta przez NSA.

3. Ponadto w 2003 r., Naczelny Sąd Administracyjny wydał rozstrzygnięcia w odniesieniu do dwóch z pięciu skarg wniesionych przez podmioty skarżące w 2002 roku.

Rozstrzygnięcia dotyczyły - 2 skarg wniesionych do NSA przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na uchwały rad powiatu w sprawie **udzielenia poręczeń długoterminowych dla SP ZOZ**, wobec istotnego naruszenia art. 52 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 155, poz. 1014 ze zm.) /dot. Powiatu średzkiego i Powiatu kamiennogórskiego/.

Postanowieniami z dnia 10 lutego 2003 r., NSA **odrzucał przedmiotowe skargi**, dzieląc w uzasadnieniach tezę, iż do wnoszenia skargi organu nadzoru na uchwałę organu powiatu należy stosować przepis art. 34 ust. 3 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym z dnia 11 maja 1995 r. (Dz.U. nr 74 poz. 368 ze zm.).

7. Rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego (art. 229 kpa).

W 2003 r. wpłynęło do Izby 19 spraw, stanowiących w świetle art. 229 k.p.a. pkt 1 i pkt 3 skargi dotyczące zadań lub działalności organów, z tego:

- ✓ 13 spraw dotyczyło określonych w pkt 1 – skarg na działalność organów stanowiących nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych, w tym (9) skarg na działalność rad miast, (1) na działalność rady miasta i gminy, (3) na rady powiatu,
- ✓ 6 spraw dotyczyło określonych w pkt 3 – skarg na działalność organu wykonawczego gminy i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, w tym (2) skargi na Burmistrza, (4) skargi na Wójta.

Przedmiotowe skargi zostały przekazane Izbie przez:

- 1) Samorządowe Kolegium Odwoławcze (poprzez Wojewodę Dolnośląskiego) – 1 skarga w związku z wniesieniem skargi przez osobę fizyczną na organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych,
- 2) Wojewodę Dolnośląskiego - 6 skarg, w tym 5 na organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego (wniesione przez: osoby prawne (1), osoby fizyczne (1), radnych miast (3) i 1 na organy wykonawcze i kierowników jednostek organizacyjnych (wniesiona przez osobę fizyczną);
- 3) Najwyższą Izbę Kontroli we Wrocławiu – 1 skarga wniesiona przez osoby prawne (art. 229. pkt. 1)
- 4) Urząd Zamówień Publicznych - 1 sprawa wniesiona przez osobę fizyczną (art. 229 pkt. 3);
- 5) osoby fizyczne – 5, z tego: radnych miast (2), radnego powiatu (1), inne podmioty (2), w tym: pełnomocnika podmiotów skarżących (1), kupców targowiska (1) w stosunku do pozostałych 10 spraw.

W odniesieniu do 6 skarg na działalność organów wykonawczych i kierowników jednostek organizacyjnych - 3 zgodnie z dyspozycją art. 231 k.p.a. zostały przekazane do rozpatrzenia właściwym organom, a w pozostałych 3 wskazano organ właściwy do ich rozpatrzenia.

Ponadto, przekazaniu do Wojewody podlegała niewłaściwie skierowaną do Izby skarga na uchwałę Rady Miejskiej w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2003 r. rozpatrzeniu przez Izbę zgodnie z właściwością rzeczową podlegało 11 skarg na uchwały organów stanowiących, z tego w sprawach:

- 1) budżetu i jego zmian (7 skarg) wniesionych w związku:
 - z naruszeniem procedury przy podjęciu uchwały (1),
 - z ustaloną wysokością określonych rodzajów wydatków (6), w tym: wydatków inwestycyjnych finansowanych kredytami i pożyczkami (1), wydatków w formie dotacji dla podmiotów niepublicznych (5);
- 2) ustalenia stawek dotacji przedmiotowej dla zakładu budżetowego (1 skarga);
- 4) podatków i opłat lokalnych (2 skargi), w tym 1 w związku z procedurą jej podjęcia;
- 5) innych (1 skarga), dotycząca ustalania zasad przekształcania prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności.

Sprawa ze skargi na działalność Rady Miejskiej w związku z działalnością targowisk miejskich z powodu braku uzasadnienia do jej badania przez Kolegium została przekazana do Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej.

Merytorycznemu rozpatrzeniu przez Kolegium Izby podlegało 5 skarg na uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w odniesieniu do których orzeczono:

- a) o nieuwzględnieniu skargi (2 przypadki) w związku z brakiem podstaw do stwierdzenia istotnego naruszenia prawa w uchwałach będących przedmiotem zaskarżenia, z tego skargi na uchwałę budżetową w związku z ustalonym sposobem finansowania wydatków (uchwały nr 27/2003) i nr 36/2003),

- b) o oddaleniu skargi w związku ze stwierdzonym brakiem naruszenia prawa w zaskarżonych uchwałach (3 przypadki), z tego dotyczących:
- 1 skargi – wniesionej przez radnych miasta – na uchwałę w sprawie ustalenia stawek podatku od nieruchomości, w związku z procedurą jej podjęcia (uchwała Kolegium nr 29/2003);
 - 2 skarg – wniesionych przez osoby prawne oraz pełnomocnika podmiotów skarżących – na uchwałę budżetową powiatu w części dotyczącej ustalenia wysokości dotacji przyznanych podmiotom niepublicznym prowadzącym szkoły i placówki oświatowo-wychowawcze i resocjalizacyjne w związku z (uchwały Kolegium nr 37/2003, 48/2003).

Ponadto w 2003 r. Kolegium uchwałą nr 14/2003 i uchwałą nr 23/2003 orzekło w sprawie 2 skarg wniesionych w 2002 roku. (Sprawy przedstawione w sprawozdaniu z wykonania planu pracy za rok 2002).

- W odniesieniu do 6 skarg odpowiedziano podmiotom skarżącym pismem, w tym:
- a) w 3 przypadkach informującym o niestwierdzeniu - w wyniku przeprowadzonego z urzędu postępowania nadzorczego - naruszenia prawa w zaskarżonych uchwałach,
- b) w 2 przypadkach stanowiącym merytoryczną odpowiedź, z tego:
- w sprawie uchwały dotyczącej ustalania zasad przekształcania prawa użytkowania wieczystego, przysługującego osobom fizycznym w prawo własności;
 - w sprawie uchwały dotyczącej stawek podatku od nieruchomości, obowiązujących w 2003 roku;
- c) w 1 przypadku informującym o już udzielonej odpowiedzi w sprawach stanowiących przedmiot skargi na uchwałę budżetową w części dotyczącej dotacji na zadania zlecone podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych.

II. DZIAŁALNOŚĆ OPINIODAWCZA SKŁADÓW ORZEKAJĄCYCH.

Składy orzekające – powołane przez Prezesa Izby zarządzeniem Nr 4/2003 z 17 czerwca 2003 roku – wydały w 2003 r. – 1075 opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych i w art. 49 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Rodzaj i liczbę opinii, wydanych przez poszczególne składy orzekające, przedstawia poniższe zestawienie:

Opinie w sprawie:	Liczba wydanych opinii					
	Razem	w tym Skład Orzekający				
		I	II	III	IV	V
możliwości spłaty kredytu lub pożyczki	196	23	57	42	36	38
projektów budżetów wraz z informacją o stanie mienia	70	21	18	18	6	7
informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	207	48	45	38	39	37
sprawozdań z wykonania budżetu	207	47	46	38	39	37

wniosków komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium	206	48	46	36	39	37
możliwości wykupu papierów wartościowych	5	0	0	0	1	4
możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	184	37	43	33	36	35
Razem, w tym:	1075	224	255	205	196	195
opinie negatywne	15	2	5	5	1	2

W 2003 r. – w związku z ustawowym przesunięciem terminu przedłożenia projektu budżetu na 2004 rok – wydano o 114 opinii mniej niż w roku poprzednim. Charakter wydanych opinii był następujący (w nawiasie podano relacje za 2002 rok):

Ogółem, z tego: 1075, tj. 100% (100%)
 – pozytywne 814, tj. 75,7% (74,7%)
 – pozytywne z uwagami 246, tj. 22,9% (24,9%)
 – negatywne 15, tj. 1,4% (0,4%).

Wydane w 2003 r. opinie negatywne dotyczyły:

- ✓ możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (2),
- ✓ przedłożonego projektu budżetu wraz z informacją o stanie mienia komunalnego (2),
- ✓ informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003 r. (5),
- ✓ sprawozdania z wykonania budżetu za 2002 r. (4),
- ✓ wniosków komisji rewizyjnych (2).

*Liczbę i charakter opinii wydanych dla poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego i związków przedstawiono w **Zestawieniu nr 2**.*

Przyczyny wydania opinii negatywnych:

1) **Negatywną opinię o możliwości spłaty kredytu** wydano w odniesieniu do 2 wniosków, z tego wniosku przedłożonego przez:

- Wójta Gminy Mściwojów – w związku z zagrożeniem realizacji planowanych dochodów, w tym planowanych ze sprzedaży majątku gminy – co przy zaciągnięciu długoterminowego kredytu w kwocie 250.000 zł – mogło prowadzić do przekroczenia dopuszczalnej granicy zadłużenia, o której mowa w art. 114 ustawy o finansach publicznych. Ponadto ustalono, że przyjmując za podstawę zarówno dochody planowane na rok 2003 jak i przewidywane ich wykonanie w latach następnych, zostaną przekroczone wskaźniki obsługi długu określone w art. 113 ustawy o finansach publicznych;
- Zarząd Powiatu Głogowskiego – w związku ze stwierdzeniem, że w wyniku zaciągnięcia długoterminowego kredytu w kwocie 10.239.675 zł – łączne zobowiązania powiatu ukształtują się na poziomie 58,79 % planowanych dochodów, tj. niemal osiągną dopuszczalną granicę zadłużenia, o której mowa w art. 114 ustawy o finansach publicznych – a udział spłat w dochodach roku bieżącego i kolejnych lat oscylować będzie na granicy ustawowego poziomu, określonego w art. 113. Zdaniem Składu Orzekającego poziom dochodów własnych, uzyskiwanych przez powiat w latach 2000-2002, nie stanowi

uzasadnienia ich wzrostu i uzyskania możliwości spłaty kolejnych kredytów długoterminowych.

2) **Negatywną opinię o projekcie budżetu wraz z informacją o stanie mienia komunalnego** wydały w 2003 r. Składy Orzekające dla 2 jednostek, z tego dla projektu przedłożonego przez:

- Burmistrza Miasta Żarów (projekt budżetu na rok 2004) – w związku z przyjęciem łącznej kwoty długu na koniec 2004 roku w wysokości 13.897.860 zł, tj. na poziomie 63,98% prognozowanych dochodów, co stanowi o przekroczeniu granicy zadłużenia gminy, określonej w art. 114 ustawy o finansach publicznych. Ponadto, zdaniem Składu Orzekającego, analiza kształtowania się zadłużenia gminy na przestrzeni ostatnich lat nie wskazuje na wystąpienie wyraźnej tendencji do jego ograniczania;
- Zarząd Związku Komunalnego „Wodociąg Bartoszków – Tyniec Legnicki”(projekt planu na rok 2003) – z uwagi na brak ujęcia w planie dochodów wpływów ze sprzedaży wody, przewidzianych statutem Związku i uchwałą Zgromadzenia Związku w sprawie procedury uchwalania budżetu, a w planie wydatków spłaty (wynikających z orzeczeń sądu) zobowiązań wymagalnych, co stanowi o naruszeniu art. 124 ust. 1 pkt 2a w związku z art. 10 ust. 1 pkt 4b ustawy o finansach publicznych. Nie zaplanowanie przedmiotowego wydatku i brak ustalenia wysokości deficytu oraz źródeł jego finansowania, stanowi o naruszeniu art. 112 i 124 ust. 1 ustawy. Ponadto stwierdzono, że przedłożona informacja o stanie mienia komunalnego nie spełniała wymogów określonych art. 120 ustawy w związku z wykazaniem nieposiadania majątku, co jest niezgodne z ustalonym stanem faktycznym i dokumentacją.

3) **Negatywną opinię o informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003 r.** wydano dla 5 jednostek, z tego o informacji przedłożonej przez:

- Burmistrza Miasta Karpacza – w związku ze stwierdzeniem zagrożenia utraty płynności finansowej gminy w wyniku niskiej realizacji dochodów (40,8%) przy jednoczesnym wykonaniu planu wydatków w 45%. Uzyskana nadwyżka budżetu w wysokości 1.050.996 zł, przy planowanej w skali roku w wysokości 3.823.002 zł, nie stanowiła – zdaniem Składu Orzekającego – dostatecznego zabezpieczenia środków wymaganych w związku z planowanym w II półroczu wykupem obligacji na kwotę 3.000.000 zł. Ponadto, wskazano na przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań obciążających budżet oraz nadmierne zaciąganie zobowiązań przez zakład budżetowy;
- Burmistrza Miasta Polanica Zdrój – z uwagi na niepokojąco wysoki wzrost poziomu zobowiązań wymagalnych (w stosunku do roku poprzedniego o 80%), co przy niepełnej realizacji dochodów mogło prowadzić do przekroczenia ustawowych granic zadłużenia określonych w art. 114 ustawy o finansach publicznych. Ponadto, stwierdzono niezgodność przedstawionych w informacji danych dotyczących długu publicznego z wielkościami wykazanymi w sprawozdaniach statystycznych, a także brak odniesienia się do przyczyn powstania zobowiązań wymagalnych i określenia działań mających na celu obniżenie poziomu zadłużenia gminy;
- Wójta Gminy Żórawina – z powodu dopuszczenia do powstania zobowiązań wymagalnych i wzrostu zadłużenia gminy do poziomu przekraczającego granicę określoną w art. 114 ustawy o finansach publicznych. Ponadto, z uwagi na bardzo niskie wykonanie dochodów w stosunku do zaplanowanych (40,7%) i brak odniesienia się – w przedłożonej informacji opisowej – do przyczyn powstania tak

znaczących odchyłeń oraz działań podejmowanych w celu zmniejszenia zaległości wobec budżetu gminy;

- Zarząd Międzygminnego Związku Celowego Powołanego dla Stworzenia Wspólnego Systemu Gospodarki Odpadami w Powiecie Kłodzkim – z uwagi na wykorzystanie dotacji otrzymanej z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej niezgodnie z przeznaczeniem, co w świetle art. 138 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych stanowi o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych;
- Zarząd Związku Gmin Karkonoskich – w związku z brakiem wskazania źródeł sfinansowania wydatków w łącznej kwocie 763.646 zł, a wskazane środki z „cesji przyjętych od podwykonawców” nie mieszczą się w ramach, określonych w art. 112 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, źródeł finansowania deficytu. Ponadto, stwierdzono nadmierne zaciąganie zobowiązań przez zakład budżetowy oraz brak podstawy prawnej do włączenia do przychodów środka specjalnego dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

4) **Negatywną opinię o sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2002 r. wraz z odrębnym sprawozdaniem z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej przekazanych ustawowo wydano w odniesieniu do 4 sprawozdaniach, z tego przedłożonych przez:**

- Burmistrza Miasta Polanica Zdrój – z powodu przekroczenia dopuszczalnej granicy zadłużenia gminy (relacja zadłużenia gminy do osiągniętych dochodów ukształtowała się na poziomie 66,15%) w wyniku dopuszczenia do powstania zobowiązań wymagalnych, realizacji dochodów znacznie poniżej wielkości prognozowanych i dokonania spłat zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów poniżej wysokości zaplanowanych;
- Burmistrza Miasta Żarów – w związku z wystąpieniem zagrożenia możliwości finansowania zadań gminy w wyniku wzrostu zadłużenia do poziomu 93,81% osiągniętych dochodów, a także przekroczenia poziomu planowanego deficytu budżetu, realizacji dochodów na poziomie 67,13% wielkości planowanych i dokonania spłat zobowiązań na kwotę 758.538 zł, przy planowanej w wysokości 1.275.000 zł;
- Wójta Gminy Żórawina – z powodu wykonania planu dochodów zaledwie w 69,12% i braku odniesienia się w przedłożonym sprawozdaniu do przyczyn powstania odchyłeń i określenia działań zmierzających do ograniczenia zaległości wobec budżetu gminy a także przekroczenia poziomu planowanego deficytu budżetowego. W efekcie bardzo niskiej realizacji dochodów i nadmiernego zaciągania zobowiązań zadłużenie gminy ukształtowało się na poziomie 77,4% zrealizowanych dochodów, co stanowi rażące przekroczenie granicy zadłużenia j.s.t. określonej w art. 114 ustawy o finansach publicznych;
- Zarząd Związku Komunalnego „Wodociąg Bartoszów – Tynec Legnicki” – w związku z brakiem prowadzenia działalności statutowej przez Związek, posiadający zobowiązania wymagalne w kwocie 380.096 zł, wynikające z wyroku Sądu Wojewódzkiego w Wałbrzychu z siedzibą w Świdnicy z dnia 21 lutego 1997 r. Wydając przedmiotową opinię Skład Orzekający ponownie zauważył, że wobec braku prowadzenia działalności statutowej, aktualny jest wniosek dotyczący celowości dalszego istnienia Związku.

5) **Negatywną opinię o wniosku komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium wydano w odniesieniu do 2 wniosków:**

- wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miasta i Gminy Jelcz Laskowice w sprawie nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi, którego podstawą sformułowania była

ocena Zarządu wykonującego budżet do czasu przejęcia obowiązków przez Burmistrza wybranego w zarządzonych na 27 października 2002 r. wyborach. W ocenie Składu Orzekającego art. 28a ustawy o samorządzie gminnym określając skutki nieudzielenia absolutorium odnosi je wyraźnie do Burmistrza, który zakończył rok budżetowy, a zatem jego winien dotyczyć wnioski komisji rewizyjnej oraz uchwała absolutoryjna;

- wniosku Komisji Rewizyjnej Związku Komunalnego „Wodociąg Bartoszków-Tyniec Legnicki” o udzielenie absolutorium Zarządowi Związku, w wyniku stwierdzenia, że Komisja Rewizyjna odniosła się tylko do przyjęcia sprawozdania jako dokumentu, a nie dokonała oceny wykonania budżetu. Wniosek nie zawierał uzasadnienia co – wobec braku wykonania uchwały Zgromadzenia Związku w sprawie budżetu na 2002 rok oraz narastającego zadłużenia Związku – stanowiło jego podstawę i czym kierowała się Komisja wnioskując o udzielenie absolutorium.

Poza przedstawionymi istotnymi naruszeniami prawa, stanowiącymi o wydaniu opinii negatywnej – **Składy Orzekające w opiniach pozytywnych z uwagami – wskazywały nieprawidłowości i uchybienia, mające charakter nieistotnego naruszenia prawa.** Do najczęściej występujących naruszeń prawa kwalifikowano następujące nieprawidłowości:

- a) w opiniach w sprawie możliwości spłaty kredytów lub pożyczek:
 - ✓ ograniczone możliwości spłaty zobowiązań w związku z trudną sytuacją finansową jednostki wynikającą z realizacji dochodów poniżej wielkości planowanych,
 - ✓ zagrożenie przekroczenia granicy zadłużenia określonej w art. 114 ustawy o finansach publicznych,
 - ✓ zagrożenie przekroczenia w roku budżetowym relacji określonej w art. 113 ustawy o finansach publicznych;
- b) w opiniach w sprawie przedłożonych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia:
 - ✓ nieprawidłowości w stosowaniu klasyfikacji budżetowej, w tym dotyczące sposobu ujmowania poszczególnych części subwencji ogólnej, dotacji, udziału jednostek w dochodach uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także określenia czwartej cyfry paragrafów dochodów,
 - ✓ sporządzenie załącznika dotyczącego limitu wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne niezgodnie z wymogami art. 110 ustawy o finansach publicznych,
 - ✓ nieokreślenie bądź błędne ustalenie planowanego wyniku budżetu lub kwoty wydatków nieznajdujących pokrycia w planowanych dochodach,
 - ✓ brak zaplanowania obligatoryjnych wydatków, w tym: na obsługę długu, na odpis zakładowego funduszu świadczeń socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów, na realizację zadań z zakresu profilaktyki alkoholowej w kwocie wynikającej z planowanych dochodów z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu,
 - ✓ nieprecyzyjne formułowanie bądź brak wymaganych upoważnień dla organu wykonawczego,
 - ✓ włączenie do projektu uchwały budżetowej planu Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
 - ✓ błędy w podstawie prawnej, błędy rachunkowe, brak spójności między załącznikami i spójności załączników z częścią normatywną uchwały,
 - ✓ nie odpowiadające wymogom objaśnienia;

- c) w opiniach o przedkładanych informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003 r.:
- ✓ brak dokonania analizy przebiegu realizacji budżetu w I półroczu i przedstawienia możliwości wykonania planu rocznego,
 - ✓ brak pełnej zgodności planu wykazanego w sprawozdaniach z wynikającym z podjętych uchwał,
 - ✓ brak odniesienia się do stanu zadłużenia i przedstawienia przyczyn powstania zobowiązań wymagalnych, w tym przedstawienia możliwości poprawy sytuacji finansowej w II półroczu,
 - ✓ przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań obciążających budżet,
 - ✓ niezgodność planowanych kwot dotacji na realizację zadań własnych wykazanych w sprawozdaniach z kwotami przedstawionymi w wykazie dysponenta,
 - ✓ nieprawidłowości w sporządzaniu sprawozdań budżetowych, w tym dotyczące zaangażowania wydatków,
 - ✓ nadmierne zaciąganie zobowiązań przez zakłady budżetowe prowadzące do powstania ujemnego stanu środków obrotowych na koniec okresu sprawozdawczego
- d) w opiniach w sprawie przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu za 2002 rok wraz z odrębnymi sprawozdaniami z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej wskazywano:
- ✓ nieprawidłowości w realizacji budżetu, w tym dotyczące wykonania dochodów znacznie poniżej planowanych, co znalazło wyraz w przekroczeniu kwoty planowanego deficytu bądź powstaniu zobowiązań wymagalnych,
 - ✓ brak przedstawienia analizy wykonania budżetu z uwzględnieniem różnic między budżetem uchwalonym a wykonanym, w tym w zakresie dochodów – wskazania przyczyn niepełnej realizacji i działań podjętych w celu windykacji należności oraz skutków finansowych udzielonych ulg, a w zakresie wydatków – informacji o wynikach analiz i ocenach uzyskanych efektów inwestycyjnych z uwzględnieniem zmian w poziomie zadłużenia,
 - ✓ brak przedstawienia precyzyjnej informacji o kształtowaniu się długu publicznego jednostki, w tym odniesienia się do wzrostu zobowiązań wymagalnych i przedstawienia uzasadnienia dokonania spłaty zobowiązań w kwotach odbiegających od planowanych,
 - ✓ brak pełnej zgodności planu wykazanego w sprawozdaniach z wynikającym z podjętych uchwał i zarządzeń w sprawie budżetu,
 - ✓ przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań obciążających budżet,
 - ✓ dopuszczenie do powstania bądź pogłębienia ujemnego stanu środków obrotowych w formach organizacyjno-prawnych jednostek sektora finansów publicznych w związku z zaciąganiem zobowiązań przekraczających możliwości finansowe tych jednostek,
 - ✓ finansowanie wydatków roku bieżącego dochodami otrzymanymi na kolejny rok budżetowy,
 - ✓ brak zachowania wymaganej spójności pomiędzy sprawozdaniami, brak zachowania zasady ciągłości bilansowej,
 - ✓ błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej oraz w zakresie sporządzania sprawozdań,
 - ✓ niespójność danych przedstawionych w sprawozdaniu opisowym z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych;

- e) w opiniach o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium, kwestionowano:
- ✓ formułowanie wniosku na podstawie oceny samego sprawozdania z wykonania budżetu z pominięciem dokonania analizy jego wykonania pod względem legalności, rzetelności, celowości i gospodarności oraz przestrzegania dyscypliny finansów publicznych,
 - ✓ ograniczenie treści wniosku do zajęcia stanowiska wobec prawidłowości sporządzenia sprawozdań, przy braku dokonania oceny wykonania budżetu i jego istotnych elementów,
 - ✓ bardzo ogólne stanowisko komisji, z którego nie można wywieść jakie inne zagadnienia, poza stopniem wykonania dochodów i wydatków, były przez nią badane i oceniane,
 - ✓ sformułowanie wniosku w odniesieniu do zarządu zamiast odpowiednio do wójta, burmistrza, prezydenta miasta,
- f) w opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego wskazywano na:
- ✓ brak uwzględnienia w przedstawianych prognozowanych kwotach długu zobowiązań wymagalnych, co powodowało zaniżanie wskaźników zadłużenia,
 - ✓ włączenie do kwoty zadłużenia odsetek od zaciągniętych zobowiązań,
 - ✓ wykazanie w kosztach obsługi długu przypadających do spłaty odsetek w kwocie niższej niż określona w planie wydatków,
 - ✓ zagrożenie naruszenia art. 113 ustawy o finansach publicznych w związku z ewentualnym wykorzystaniem pełnego zakresu upoważnienia dla organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań,
 - ✓ brak lub błędne ustalenie relacji określonych w art. 113 i 114 ustawy o finansach publicznych,
 - ✓ wysoki poziom obciążenia budżetu spłatami długu mogący stanowić zagrożenie realizacji bieżących zadań gminy,
 - ✓ przyjęcie założenia wzrostu dochodów w stosunku do roku poprzedniego bez wskazania i uzasadnienia ich źródeł.

8. Rozpatrywanie przez Kolegium Izby odwołań organów wykonawczych j.s.t. od opinii wydanych przez Składy Orzekające (art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 20 ust 2 ustawy o r.i.o.).

W 2003 r. Kolegium Izby rozpatrzyło 3 odwołania od uchwał Składu Orzekającego w sprawie wydanych opinii, z tego:

- 1) odwołanie złożone przez Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego - od uchwały I Składu Orzekającego w sprawie opinii o przedłożonym projekcie budżetu powiatu na rok 2003. Odwołanie wpłynęło do Izby w grudniu 2002 r., a wynik jego rozpatrzenia i **częściowego uznania** stanowił uzasadnienie zmiany kwalifikacji charakteru wydanej opinii z negatywnej na pozytywną z zastrzeżeniami, co wyrażono w uchwale Kolegium nr 5/2003. (przedstawione w sprawozdaniu z wykonania planu pracy za 2002 rok);
- 2) odwołanie złożone przez Przewodniczącego Zarządu Międzygminnego Związku Celowego Powołanego dla Stworzenia Wspólnego Systemu Gospodarki Odpadami w Powiecie Kłodzkim - od uchwały III Składu Orzekającego w sprawie negatywnej opinii o informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003 roku. **Odwołanie nie zostało uwzględnione** w związku z potwierdzeniem zarzutu popełnienia czynu kwalifikowanego do stanowiących o naruszeniu dyscypliny

finansów publicznych (art. 138 ust. 1 pkt. 4); Kolegium Izby utrzymało w mocy uchwałę Składu Orzekającego (uchwała Kolegium nr 85/2003);

- 3) odwołanie złożone przez Zarząd Powiatu Głogowskiego - od uchwały II Składu Orzekającego w sprawie negatywnej opinii o możliwości spłaty przez Powiat Głogowski kredytu długoterminowego (10-letniego) do kwoty 10.239.675 zł, który zostanie zaciągnięty w grudniu 2003 roku na pokrycie deficytu budżetowego.

Odwołanie nie zostało uwzględnione w związku z nieujęciem przez Powiat w prognozie długu wszystkich spłat wynikających z już zawartych umów kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach 2001-2002. W wyniku badania ustalono, że zaciągnięcie kredytu będącego przedmiotem opinii spowoduje przekroczenie granicy określonej w art. 113 ustawy o finansach publicznych. Kolegium Izby utrzymało w mocy uchwałę Składu Orzekającego (uchwała Kolegium nr 87/2003).

- 9. Przekazywanie Ministrowi Finansów i Wojewodzie informacji o negatywnych opiniach (art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o. oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 2000 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych: Dz.U. Nr 3, poz. 34)** Prezes Izby poinformował w 2003 r. Ministra Finansów i Wojewodę Dolnośląskiego o negatywnych opiniach wydanych w sprawach określonych w art. 13 pkt 4 i 5, dotyczących:

- przedkładanych przez organy wykonawcze j.s.t. informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2003 r. (pismo z dnia 22 października 2003 r., znak: WIAS-449/2/03),
- sprawozdań z wykonania budżetu wraz z odrębnymi sprawozdaniami z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej, przekazanych ustawowo za 2002 rok (pismo z dnia 15 maja 2003, znak: WIAS-449/1/03).

W przekazanych informacjach przedstawiono wyniki opiniowania, w tym opinie negatywne oraz powody ich wydania.

I. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych

Wyniki przeprowadzonego postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowią przedmiot odrębnych sprawozdań sporządzanych przez:

- 1) **Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych** przy Wojewodzie Dolnośląskim i Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu za okresy kwartalne i przedkładanych Ministrowi Finansów, Biuro do Spraw Dyscypliny Finansów Publicznych, stosownie do przepisu § 85 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1999 r. w sprawie właściwości i trybu powoływania rzeczników dyscypliny finansów publicznych, organów orzekających oraz szczegółowych zasad postępowania o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. nr 42, poz. 421 ze zm.).
- 2) **Przewodniczącą Komisji Orzekającej** w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu o sposobie załatwiania wniosków o ukaranie wniesionych do Komisji Orzekającej w 2003 r. przedkładanego Przewodniczącemu Głównej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Ministrze Finansów.

Do Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2003 r. wpłynęły 92 wnioski o ukaranie 130 osób obwinionych, w tym:

- 77 wniosków o ukaranie 106 osób, zostało złożonych przez rzeczników dyscypliny finansów publicznych;
- 3 wnioski o ukaranie 4 osób, złożonych przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu;
- 12 wniosków o ukaranie 20 osób, złożonych przez Najwyższą Izbę Kontroli we Wrocławiu.

Wnioski Rzeczników sformułowane były głównie na podstawie zawiadomień złożonych przez kierowników jednostek nadrzędnych (31 wniosków), a także Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu (28 wniosków).

Wnioski o ukaranie złożone w 2003 r. do Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu

Wnioski o ukaranie	Podmioty składające wnioski o ukaranie									
	Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych na podstawie zawiadomień złożonych przez:							RIO	Najwyższa Izba Kontroli	Minister Finansów
	RIO	Kierowników jednostek w których nastąpiło naruszenie	Kierowników jednostek nadrzędnych	Pozostałe organy:						
				NIK	ZUS	Prezesa UZP	inne*			
Wnioski na podstawie zawiadomień	28	2	31	0	0	1	15	3	12	0
Ogółem: (liczba obwinionych)	106							4	20	0

* Inne (14 — UKS; 1 — Spółka z o.o. ENTER).

Spośród 92 wniosków o ukaranie 130 osób, złożonych do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2003 r., w stosunku do 104 osób Przewodnicząca Komisji wydała postanowienie o wszczęciu postępowania. W stosunku do 4 osób zostało wydane postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, a w stosunku do 22 osób, wnioski o ukaranie zostały zwrócone do uzupełnienia.

Złożone wnioski o ukaranie:	liczba obwinionych	130
- postanowienia o wszczęciu postępowania:	liczba obwinionych	104
- postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania:	liczba obwinionych	4
- wnioski o ukaranie zwrócone do uzupełnienia:	liczba obwinionych	22

Orzeczenia Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych po rozpoznaniu wniesionych spraw o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

wydała w 2003 r. - w toku 23 rozpraw - 75 orzeczeń. Orzeczenia o uniewinnieniu wydano w stosunku do 20 osób, o umorzeniu postępowania w stosunku do 2 osób, a winnymi uznano 53 osoby, z tego:

- ukarano ogółem 26 osób, w tym karą: upomnienia - 24 osoby, nagany - 2 osoby,
- odstąpiono od wymierzania kary względem 27 osób.

Najczęstsze zarzuty naruszenia dyscypliny finansów publicznych dotyczyły:

- naruszenia zasad, form lub trybu postępowania przy udzielaniu zamówienia publicznego (art. 138 ust. 1 pkt 12 ustawy o f.p.), w stosunku do 23 osób wydano orzeczenie o uznaniu winnym zarzucanego czynu,
- przekroczenia zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych (pkt 2), w stosunku do 9 osób wydano orzeczenie o uznaniu winnym zarzucanego czynu,
- zaniechania przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji lub dokonania inwentaryzacji w sposób niezgodny ze stanem faktycznym (pkt 13), w stosunku do 8 osób wydano orzeczenie o uznaniu winnym zarzucanego czynu.

Środki zaskarżenia wniesione w 2003 r. od orzeczeń Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Od wydanych w 2003 r. przez Komisję Orzekającą orzeczeń w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. wniesione zostały 3 odwołania do Głównej Komisji Orzekającej przy Ministrze Finansów w Warszawie. Do 31 grudnia 2003 r. Główna Komisja Orzekająca rozpoznała 2 odwołania utrzymując zaskarżone orzeczenia w mocy.

Ponadto, w stosunku do 1 postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania Dyrektor Delegatury Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu wniósł zażalenie do Głównej Komisji Orzekającej przy Ministrze Finansów w Warszawie. W wyniku rozpoznania sprawy Przewodniczący Głównej Komisji Orzekającej wydał postanowienie uchylające postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, przekazując sprawę I instancji w celu wszczęcia postępowania.

II. Zadania w zakresie kontroli

1. Prowadzenie kontroli i działań pokontrolnych zgodnie z planem i tematyką określoną w planie kontroli (Zestawienie Nr 3).

Uchwalony przez Kolegium Izby plan kontroli na 2003 rok zakładał przeprowadzenie 49 kontroli kompleksowych gmin. Wydział Kontroli w okresie sprawozdawczym przeprowadził 75 kontroli (w tym 49 kontroli kompleksowych objętych planem, 6 kontroli doraźnych, 12 kontroli problemowych, 3 kontrole sprawdzające oraz 5 kontroli kompleksowych rozpoczętych pod koniec 2002 r., które nie zostały ujęte w poprzednim sprawozdaniu. Spośród planowanych na 2003 r. kontroli 3 zostały zakończone w styczniu, a 7 zostało bądź zostanie zakończonych w lutym 2004 r. Przesunięcie terminu zakończenia kontroli poza okres sprawozdawczy spowodowane było kontynuacją w pierwszym kwartale kontroli rozpoczętych w 2002 r., a także koniecznością przedłużenia o 10 do 27 dni planowanego terminu zakończenia kontroli w kilkunastu jednostkach. Złożyły się na to różne przyczyny, z których najistotniejsze to rozszerzenie zakresu kontroli o dodatkowe sprawy związane z otrzymanymi przez Izbę sygnałami o nieprawidłowościach, prowadzenie ewidencji księgowej niezgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości (brak urządzeń lub konieczność uzupełniania danych w nich zawartych), odwołanie skarbnika i brak osoby zastępującej odwołanego skarbnika np. w gminie Żukowice,

długotrwałe choroby połowy składu pionu finansowo-księgowego np. w gminie Paszowice oraz absencja chorobowa inspektorów kontroli.

Niezależnie od wyżej wymienionych kontroli Wydział w 2003 roku rozpoczął 6 kontroli kompleksowych objętych planem kontroli na 2004 rok.

Kontrole koordynowane

Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych przyjęła dwa tematy do realizacji kontroli w 2003 roku według wspólnego dla izb programu:

Wykorzystanie i rozliczanie dotacji z budżetów jednostek samorządu terytorialnego przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych

Celem podstawowym kontroli było zbadanie prawidłowości wykorzystywania przez podmioty niepubliczne dotacji uzyskiwanych na podstawie umów zawieranych z jednostkami samorządu terytorialnego. W szczególności czynności kontrolne miały na celu ustalenie, czy podmioty niepubliczne składały rzetelne wnioski o udzielenie dotacji, czy przeznaczały środki dotacyjne na cele wskazane we wniosku o przyznanie dotacji i zawartej umowie, a także czy prowadziły w sposób należyty dokumentację dotyczącą wydatkowania środków pochodzących z dotacji, a zwłaszcza stosowały (w wymaganym zakresie) procedurę określoną przepisami ustawy o zamówieniach publicznych oraz rzetelnie rozliczały się z wykorzystania dotacji.

Tematykę tę zrealizowano w 9 odrębnych kontrolach problemowych, w tym: 1 w Starostwie Powiatowym w Miliczu, 1 w Urzędzie Miejskim w Miliczu oraz 7 kontroli w podmiotach spoza sektora finansów publicznych.

Koordinatorem kontroli tego zagadnienia była Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku.

Przestrzeganie przepisów ustawy o finansach publicznych w zakresie sprawowania wewnętrznej kontroli finansowej obejmującej przestrzeganie procedur kontroli, przeprowadzanie wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych oraz dokonywanie wydatków.

Celem kontroli była ocena funkcjonowania wewnętrznej kontroli finansowej w urzędach jednostek samorządu terytorialnego oraz realizacji obowiązków organów wykonawczych tych jednostek wynikających z art. 127 ust. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.

Tematykę tę włączono do kontroli 7 gmin (Nowogrodzic, Węgliniec, Syców, Świeradów Zdrój, Boguszów Gorce, Ciepłowody, Mściwojów).

Koordinatorem kontroli w tym zakresie była Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach

Materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych zostały przekazane do odpowiednich izb w celu opracowania zbiorczej informacji o ich wynikach.

Kontrole problemowe:

Wydział Kontroli przeprowadził poza planem 12 kontroli problemowych, w tym: 9 kontroli koordynowanych, 2 kontrole problemowe dotyczące wykorzystania środków publicznych w dziedzinie kultury przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych – na wniosek Najwyższej Izby Kontroli według przekazanego przez NIK programu oraz 1 kontrolę gospodarki finansowej w samorządowej instytucji kultury.

Kontrole doraźne podjęte i realizowane poza planem:

UM Polanica Zdrój

Kontrola wykorzystania dotacji celowych przyznanych gminie z budżetu państwa na usuwanie skutków powodzi z lipca 1998 roku została przeprowadzona na wniosek Wojewody Dolnośląskiego. Kontrolą objęto sposób ujęcia w budżetach gminy dotacji przyznanych z budżetu państwa w latach 1998-2001 i wykorzystania wszystkich dotacji przyznanych gminie w latach 1998-1999. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ewidencji, jak i wykorzystania dotacji. W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Burmistrza nie zawarto zaleceń dotyczących zwrotu niewykorzystanych, bądź wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem kwot dotacji do budżetu państwa z uwagi na informację zawartą w piśmie Wojewody do dyrektora Biura ds. Usuwania Skutków Powodzi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (przekazanym do wiadomości RIO we Wrocławiu), dotyczącą zawieszenia postępowania w sprawie zakwestionowanego sposobu wykorzystania dotacji. O wynikach kontroli poinformowano Wojewodę 2 lipca 2003 r.

UM Głogów

Zakresem kontroli objęto umarzenie zaległości podatkowych przedsiębiorcom oraz tryb wprowadzenia nowych taryf na dostawę wody i odprowadzanie ścieków. Kontrolę przeprowadzono na wniosek Komendy Powiatowej Policji w Głogowie. Ustalenia kontroli wykazały szereg uchybień i nieprawidłowości, z których najistotniejsze zostały opisane w wystąpieniu pokontrolnym z 7 maja 2003 r. skierowanym do Prezydenta Głogowa. Kopię dokumentacji oraz informację o wynikach kontroli przekazano 12 maja 2003 roku Komendzie Powiatową Policji.

UM Wrocław

Przedmiotem kontroli była prawidłowość ustalania i poboru opłaty z tytułu użytkowania wieczystego. Kontrola została spowodowana otrzymanymi przez Izbę sygnałami o nieprawidłowościach w tym zakresie. Czynności kontrolne wykazały, że w zawiadomieniach o wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego podawano wysokość udziału procentowego w prawie wieczystego użytkowania gruntu (wynikająca z aktu notarialnego) oraz wysokość obowiązującej opłaty rocznej, nie podając wartości opłaty ustalonej dla całej nieruchomości. W takiej sytuacji nabywca lokalu w chwili otrzymania zawiadomienia nie miał możliwości zweryfikowania poprawności wyliczenia opłaty, jaką powinien zapłacić z tytułu użytkowania wieczystego. W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezydenta Wrocławia 6 maja 2003 r. zalecono m.in. wysyłanie do użytkowników wieczystych zawiadomień o wyliczonej opłacie, zawierających dane będące podstawą obliczenia ustalonej kwoty.

Powiat Bolesławiecki

Zakresem kontroli objęto gospodarkę pieniężną Starostwa Powiatowego. Z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli wystąpiła Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu. W trakcie kontroli szczegółowo zbadano operacje dotyczące 2001 i 2002 roku. Sprawdzone ewidencje księgową wyciągów bankowych budżetu Powiatu (konto 133) i ewidencje wyciągów bankowych jednostki budżetowej Starostwa Powiatowe (konto 130). Nie stwierdzono, aby w badanym okresie i zakresie były dokonywane wpłaty środków pieniężnych, stanowiących własność Powiatu, na prywatne rachunki bankowe. O wynikach kontroli poinformowano Wydział d/w z Przestępczością Gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu pismem z 26 maja 2003 r.

UM Dzierżoniów

Kontrola w zakresie gospodarki mieniem oraz udzielania zamówień publicznych i realizacji inwestycji przeprowadzona została na wniosek Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie. W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami Izba skierowała do Burmistrza Dzierżoniowa wystąpienie pokontrolne, w którym jako najpoważniejsze nieprawidłowości wskazano te, które dotyczyły sprzedaży domu jednorodzinnego w centrum miasta. Ustalenia kontroli generalnie jednak nie potwierdziły zasadności zarzutów autora skargi skierowanej do Prokuratury. Izba 11 lipca 2003 r. przekazała Prokuraturze informacje o wynikach kontroli oraz kopie całości dokumentacji.

UG Janowice Wielkie

Kontrola w zakresie gospodarowania mieniem komunalnym i wydatków na inwestycje spowodowana została wystąpieniem Klubu Radnych Stowarzyszenia „Mieszkańcy Gminie”. Zarzuty podnoszone przez radnych częściowo potwierdziły się. Kontrola wykazała między innymi, że Wójt Gminy przekroczył zakres upoważnienia do zaciągania zobowiązań, co stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami Izba skierowała do Wójta Gminy wystąpienie pokontrolne. O wynikach kontroli poinformowano 21 stycznia 2004 r. Klub Radnych.

Wykaz przeprowadzonych kontroli przedstawia **zestawienie nr 3**.

Stwierdzone w toku kontroli uchybienia i nieprawidłowości zostały opisane w wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do kontrolowanych jednostek, zawierających zalecenia zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności. Kopie wystąpień przekazano do wiadomości odpowiednim organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego. Ogółem w wystąpieniach pokontrolnych zawarto **1119 zaleceń pokontrolnych**.

Uchybienia i nieprawidłowości występujące najczęściej w kontrolowanych jednostkach zostały opisane w Sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej za 2003 rok.

2. Szkolenie inspektorów ds. kontroli w zakresie problemów objętych działalnością kontrolną.

Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera ww. Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej .

3. Szkolenie absolwentów wyższych uczelni zatrudnianych w Izbie w celu przygotowania ich do pracy w charakterze inspektora ds. kontroli.

W 2003 roku nie zatrudniono absolwentów w Wydziale Kontroli.

4. Opracowanie sprawozdania z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych za rok 2002

Sprawozdanie z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych w 2002 r. zostało opracowane zgodnie z terminem ustalonym w ramowym planie pracy Izby i przyjęte przez Kolegium RIO uchwałą nr ... z ...2002 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania

z rocznego wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w tym planu kontroli.

5. Współpraca Wydziału Kontroli z Wydziałem Informacji, Analiz i Szkoleń w zakresie wymiany informacji o jednostkach objętych kontrolą.

W czasie przeznaczonym na przygotowania kontroli w jednostce, inspektorzy ds. kontroli analizują dokumenty gromadzone w WIAS. Dane zawarte w dokumentach są wykorzystywane do opracowania szczegółowego planu kontroli gminy. Kontakty w tym zakresie są utrzymywane w trybie roboczym w czasie trwania kontroli oraz po jej zakończeniu i polegają na wymianie informacji o nieprawidłowościach.

6. Współpraca z Kolegium Izby i WIAS w zakresie ustalania tematyki szkoleniowo-instruktażowej, w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami.

Współpraca polega na bieżącym przekazywaniu informacji i zgłaszaniu potrzeb w tym zakresie.

7. Opracowanie planu kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych na 2004 rok.

Plan kontroli jednostek samorządu terytorialnego na 2004 rok został opracowany zgodnie z terminem i przyjęty przez Kolegium RIO uchwałą nr 113/2003 z 18 grudnia 2003 roku w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2004 rok oraz planu kontroli.

8. Wykonanie zadań w zakresie kontroli pod względem rachunkowym i formalnym kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o r.i.o.).

Do przekazywania sprawozdań budżetowych w 2003 r. zobowiązanych było:
166 gmin,
3 miasta na prawach powiatu (zmiana statusu miasta Wałbrzych),
26 powiatów,
województwo samorządowe,
12 związków międzygminnych.

Wydział Informacji Analiz i Szkoleń poddał kontroli 91151 sprawozdań budżetowych, w tym kontroli z użyciem programu Budżet STII dla RIO - 7547 sprawozdań (w 2002 r. - 8641). Spośród kontrolowanych - 414 stanowiły korekty sprawozdań, podczas gdy w 2002 r. korekty dotyczyły 1519 sprawozdań. Wyniki kontroli sprawozdań budżetowych w 2003 r. wskazują widoczną poprawę jakości ich sporządzania przez nadzorowane jednostki, czego wyrazem było ponad 3,5-krotne zmniejszenie ilości wymaganych korekt.

Wyniki kontroli w 2003 r. - 852 wniosków o przyznanie kwoty rekompensującej subwencji ogólnej potwierdzają poprawność ich sporządzenia pod względem formalnym i rachunkowym, bowiem w liczbie 7 złożonych korekt zawierają się także korekty wymagane w następstwie ujawnienia nieprawidłowości danych przedstawionych we wnioskach.

Ponadto zauważyć należy, że dokonana w 2003 r. zmiana przepisów wykonawczych dotyczących sprawozdań budżetowych i wniosków na subwencje, z którą związana była

zmiana programu Budżet ST II i przesunięcie terminów przekazania sprawozdań nie oddziaływała na poprawność sporządzenia przekazywanych sprawozdań i wniosków.

Wyniki kontroli sprawozdań i wniosków w 2003 roku

Nazwa sprawozdania	Ilość kontrolowanych sprawozdań i wniosków		
	pierwotne	korekty	Razem
Sprawozdanie Rb-27S	832	60	892
Sprawozdanie Rb-28S	832	79	911
Sprawozdanie Rb-NDS	832	69	901
Sprawozdanie Rb-Z	832	36	868
Sprawozdanie Rb-N	832	17	849
Sprawozdanie Rb-PDP	338	12	350
Rb – 30	480	47	527
Rb – 31	145	17	162
Rb – 32	1544	43	1587
Rb – 33	466	34	500
Razem (Budżet ST II)	7133	414	7547
Rb- 50	784	bd	784
Rb-27 ZZ	784	bd	784
Razem sprawozdania budżetowe	8701	414	9115
Wnioski o przyznanie części subwencji rekompensującej	845	7	852

Najczęściej występujące nieprawidłowości, stwierdzone w wyniku kontroli sprawozdań budżetowych w 2003 roku:

1) Rb-27S:

- ✓ brak zgodności kwot wykonanych dochodów z wykazami MF i dysponentów,
- ✓ błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej,
- ✓ brak wykazania danych dotyczących etapów poprzedzających płatność dochodów,
- ✓ brak spójności sprawozdania ze sprawozdaniem Rb-NDS i z Rb- PDP;

2) Rb-28S:

- ✓ nieprawidłowe określenie kwoty zaangażowania wydatków,
- ✓ brak spójności z innymi sprawozdaniami,
- ✓ brak zgodności planu z uchwałą,
- ✓ błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej;

3) Rb-NDS:

- ✓ brak powiązania wykazanych kwot nadwyżki i wolnych środków z wynikającymi z bilansu budżetu,
- ✓ nieprawidłowe wykazanie środków na pokrycie deficytu,
- ✓ wykazanie danych w nieodpowiednich pozycjach sprawozdania,
- ✓ brak zgodności planu z uchwałą budżetową;

4) Rb-Z:

- ✓ brak wyodrębnienia kredytów i pożyczek długoterminowych,

- ✓ niewykazanie zobowiązań wymagalnych, podczas gdy zostały wykazane w Rb-28S,
- ✓ wykazanie kwot w niewłaściwych wierszach i kolumnach;

5)Rb-N:

- ✓ Brak wykazania danych w sprawozdaniu

6)Rb-PDP:

- ✓ niezgodność dochodów i skutków finansowych z Rb-27S,
- ✓ wykazanie dochodów wykonanych bez uwzględnienia odpisów na środek specjalny US,
- ✓ wykazanie dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym w wysokości przekazanych, zamiast wykonanych,
- ✓ **w wykonaniu zaleceń pokontrolnych** korekty dotyczyły niewykazania pełnych kwot skutków obniżenia stawek i skutków ulg, odroczeń, zwolnień;

7)Rb-30, Rb-31, Rb-32, Rb-33:

- ✓ brak sum kontrolnych,
- ✓ zastosowanie niewłaściwego symbolu dla funduszu celowego,
- ✓ błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej,
- ✓ brak wykazania planowanego stanu środków obrotowych,
- ✓ wykazanie stanu środków obrotowych na początek okresu sprawozdawczego
- ✓ niezgodnie ze stanem środków obrotowych na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego,
- ✓ brak spójności ze sprawozdaniem Rb-28S w zakresie kwot dotacji przedmiotowych (podmiotowych),
- ✓ brak wykazania danych we wszystkich działach sprawozdania.

Rodzaje stwierdzonych przez Izbę nieprawidłowości w skontrolowanych wnioskach o przyznanie kwoty rekompensującej subwencji ogólnej:

- ✓ bezpodstawne wykazania wystąpienia klęski żywiołowej,
- ✓ błędy formalne: brak zgodności znaczników wersji elektronicznej z dokumentem, brak podpisu kierownika jednostki, użycie niewłaściwego formularza,
- ✓ **korekty dokonane w wykonaniu zaleceń pokontrolnych dotyczyły:**
- ✓ zawyżenia skutków ulg w podatku rolnym (ulga góraska 1 przypadek),
- ✓ zawyżenia skutków ulg w podatku leśnym.

Sprawdzanie pod względem formalno-rachunkowym sprawozdań jednostek samorządu terytorialnego, będących organem założycielskim lub nadzorującym podmiotów zobowiązanych do sporządzania i przekazywania sprawozdań w zakresie państwowego długu publicznego i sporządzanie sprawozdań zbiorczych w tym zakresie (rozporządzenie MF z dnia 10 grudnia 2001 r.: Dz. U. Nr 148, poz. 1653).

Regionalne izby obrachunkowe jako odbiorcy tych sprawozdań zobowiązane są do sporządzania na ich podstawie sprawozdań zbiorczych Rb-Z i Rb-N według rodzaju jednostki, tj. samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury, funduszy celowych posiadających osobowość prawną i innych samorządowych osób prawnych.

Sporządzone przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu sprawozdanie zbiorcze Rb-Z, tj. sporządzone na podstawie sprawozdań odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego, informuje, że na koniec III kw. 2003 r., zadłużenie samorządowych podmiotów (jednostek, dla których jednostki samorządu terytorialnego są organem założycielskim lub nadzorującym), wyniosło:

- ✓ łącznie - 850.685 tys. zł, w tym:

- ✓ samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – 842.054 tys. zł (należności 102.853 tys. zł),
- ✓ samorządowych instytucji kultury – 8.631 tys. zł (należności 1.722 tys. zł).

Liczba jednostek samorządu terytorialnego zobowiązanych do sporządzania i przekazywania sprawozdań i ilość przedłożonych sprawozdań, stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdań zbiorczych

Rodzaj sprawozdania	Ilu JST dotyczy					Liczba zbadanych sprawozdań					
	Województwo samorządowe	Miastana powiatu	Powiaty	Gminy	Razem	Ogółem	Województwo samorządowe	Miastana powiatu	Powiaty	Gminy	Ogółem z korektami
Sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)						1716	16	29	192	1479	1801
- samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej	1	1	22	78	102	408	4	4	88	312	428
- samorządowych instytucji kultury	1	3	3	140	147	588	4	12	12	560	617
- funduszu celowego posiadającego osobowość prawną											
- samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych	1	0	0	3	4	16	4	0	0	12	17
- zbiorczo jednostek nadzorujących lub założycielskich	1	3	23	149	176	704	4	13	92	595	739
Sprawozdanie o stanie należności (Rb-N)						1716	16	29	192	1479	1801
- samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej	1	1	22	78	102	408	4	4	88	312	428
- samorządowych instytucji kultury	1	3	3	140	147	588	4	12	12	560	617
- funduszu celowego posiadającego osobowość prawną											
- samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych	1	0	0	3	4	16	4	0	0	12	17
- zbiorczo jednostek nadzorujących lub założycielskich	1	3	23	149	176	704	4	13	92	595	739

Najczęściej występujące błędy w sprawozdaniach w zakresie państwowego długu publicznego (Rb-Z):

- ✓ nieprawidłowe ustalenie sum w kolumnach zbiorczych i w wierszu ogółem,
- ✓ wykazanie danych w sposób uniemożliwiający ich scalenie,

- ✓ niezachowanie wymaganej spójności danych, w tym niewykazanie danych cząstkowych,
- ✓ przedstawienie danych dotyczących długu jednostki samorządu terytorialnego,
- ✓ przedstawienie danych dotyczących funduszy celowych, będących w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego,
- ✓ nieprawidłowe użycie symbolu dla oznakowania jednostki samorządu terytorialnego składającej sprawozdanie i dla oznakowania rodzaju jednostki sektora finansów publicznych.

Wskazane błędy rachunkowe spowodowały konieczność utworzenia przez Izbę w 2003 r. nowej wersji elektronicznej dokumentów do obsługi tych sprawozdań.

Wykonanie pozostałych zadań związanych z obsługą sprawozdań przekazywanych przez jednostki samorządu terytorialnego, dotyczyło:

- 1) kontroli formalno-rachunkowej sprawozdań finansowych – bilansów (rozporządzenie MF z 18 grudnia 2001 r.: Dz. U. Nr 153, poz. 1752),
- 2) pośredniczenia w przekazywaniu wersji elektronicznej sprawozdań pozwalających na nadzorowanie pomocy publicznej dla przedsiębiorców i sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach środków publicznych (ustawa z dnia 27 lipca 2002 r.: Dz. U. Nr 147, poz. 1177 ze zm.)

W ramach zadań dotyczących obsługi sprawozdań udostępniono GUS w 2003 r. 371 sprawozdań finansowych, z tego 206 bilansów łącznych jednostek budżetowych, 127 bilansów łącznych zakładów budżetowych i 38 bilansów łącznych gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych.

III. Zadania inne

1. Przekazanie ministrowi ds. administracji publicznej sprawozdań z wykonania Ramowego planu pracy za 2002 rok.

Zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 2000 r. w związku z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o., Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przekazał Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji uchwałę Kolegium Nr 38/2003 z 26 marca 2003 r. wraz z załącznikiem stanowiącym przedmiotowe sprawozdanie.

2. Współudział w opracowaniu sprawozdania z działalności izb i wykonania budżetu przez jst za 2002 rok.

W wykonaniu dyspozycji art. 25a ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o., dotyczącej sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego, przedkładanego przez Krajową Radę RIO w terminie do 30 czerwca Sejmowi i Senatowi, pracownicy Izby współpracowali z Komisją Analiz KRRIO i opracowali materiały, zgodnie z jej ustaleniami.

3. Opracowanie dla organów rządowych, samorządowych i innych instytucji danych analitycznych dotyczących gromadzenia dochodów i wykonywania zadań przez nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego.

Dane dotyczące przedmiotu i zakresu opracowań i analiz, sporządzonych w 2003 r. na na prośbę odpowiednich organów - przedstawiono w Sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej (załącznik do uchwały Kolegium nr 28/2004 z 17 marca 2004 r.).

IV. Zadania w zakresie szkolenia i informacji

Wykonanie przez Izbę w 2003 r. zadań w zakresie działalności informacyjnej i szkoleniowej przedstawiono w Sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej (załącznik do uchwały Kolegium nr 28/2004 z 17 marca 2004 r.).

V. Wykonanie zadań w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby

1. Sprawozdanie z wykonania budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2003 r. – zostało przyjęte przez Kolegium 3 marca 2004 r. i stanowi załącznik do uchwały nr 24/2004.
2. Opracowane – Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej – zostało przyjęte przez Kolegium 17 marca 2004 r. i stanowi załącznik do uchwały Kolegium nr 28/2004.
3. Opracowany – Ramowy plan pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2004 rok – został przyjęty uchwałą Kolegium nr 113/2003 z 18 grudnia 2003 rok.
4. Sprawozdania – ustalone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej – były w 2003 r. sporządzane i przekazywane zgodnie z obowiązującymi zasadami i w terminach określonych w rozporządzeniu.

Z kwartalnych sprawozdań o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w Regionalnej Izbie Obrachunkowej za 2003 r. i z dodatkowych zestawień wynika, że na koniec 2003 r. liczba pracowników w przeliczeniu na pełne etaty wynosiła 100 zatrudnionych oraz 5 nietatowych członków kolegium. Kwalifikacje zawodowe w 2003 r. podnosiło 15 pracowników, z tego 7 w ramach kontynuowania studiów wyższych a 8 pracowników w ramach studiów podyplomowych. W łącznej liczbie zatrudnionych – 67 osób zatrudnionych było na stanowiskach inspektorów WKGF i WIAS. Umowa o pracę została rozwiązana z 4 pracownikami, w tym w 3 przypadkach z powodu odejścia na emeryturę. Do pracy w Izbie przyjęto 6 pracowników, w tym 5 do WKGF (Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej).

Średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników ogółem wynosiło w 2003 r. – 2.695 zł (w 2002r. – 2.690 zł), w tym inspektorów WK i WIAS liczonych łącznie – 2.435 zł (w 2002 r. - 2.422 zł).

5. Obsługa Kolegium RIO prowadzona była w ramach Gabinetu Prezesa Izby, w którym gromadzone są protokoły posiedzeń Kolegium oraz inne dokumenty związane z działalnością Kolegium.
6. Obsługa Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych prowadzona była w siedzibie Izby we Wrocławiu przez pracownika Wydziału Informacji Analiz i Szkoleń.
7. Obsługa Składów Orzekających – powołanych zarządzeniem Prezesa Izby nr 4/2003 z 17 czerwca 2003 r. – prowadzona była przez pracowników WIAS a także sekretariatu. Wykonywane prace dotyczyły opracowania materiałów analitycznych, kompletowania i gromadzenia niezbędnej dokumentacji.
8. Obsługę administracyjną zapewniało Biuro Izby, a obsługę księgową Izby i Zespołów Zamiejscowych – tak jak w latach poprzednich – sekcję księgowości w siedzibie Izby we Wrocławiu.
9. Gromadzenie literatury fachowej, przepisów prawnych i czasopism realizowane było przez Biuro Izby, w tym czasopism i prasy na stanowisku rzeczownika prasowego.

10. Zaopatrzenie w urządzenia i sprzęt biurowy odbywało się zgodnie z ustalonym budżetem Izby przy współudziale pracowników Biura Izby.

11. Nadzór nad funkcjonowaniem sprzętu komputerowego, w tym sieci komputerowej, był prowadzony na bieżąco, tak w zespołach zamiejscowych jak i w siedzibie Izby. W ramach zakresu prac wykonano m.in.:

- 1) instalację Linuxa i Windowsa umożliwiając użytkownikom pracę na dwóch systemach operacyjnych,
- 2) instalację pakietu biurowego OpenOffice,
- 3) rozbudowę sprzętu (pamięć RAM, dyski twarde) wynikającą z wprowadzania nowego oprogramowania w siedzibie Izby i zespołach zamiejscowych,
- 4) modernizację sprzętu wynikającą z rozwoju technologicznego,
- 5) rozbudowę i samodzielne okablowanie dla sieci komputerowej zespołów zamiejscowych,
- 6) wyposażono zespoły zamiejscowe w dedykowane serwery linuxowe,
- 7) modernizację podzespołów łącza internetowego.

12. Aktualizacja komputerowego obiegu informacji w RIO.

W ramach rozszerzania zakresu prac objętych programami informatycznymi wprowadzono w 2003 r. niżej wymienione rozwiązania:

- 1) aktualizacja zintegrowanej wersji Systemu RIO dla zespołów zamiejscowych,
- 2) instalacja systemu Linux w siedzibie Izby,
- 3) implementacja oprogramowania Systemu RIO do pracy w systemie Linux:
 - opracowanie struktury bazy danych,
 - połączenie z bazą danych dokumentów Systemu RIO,
 - opracowanie oprogramowania do importu danych z uchwał i sprawozdań budżetowych do bazy danych Systemu RIO,
 - opracowanie dla Systemu RIO dokumentów i oprogramowania do sporządzania zestawień (raportów) danych: „Ocena sprawozdania jst” i „Zestawienie uchwał budżetowych wg klasyfikacji”,
- 4) aktualizacja wersji elektronicznej dokumentów (dla jst i dla RIO) do obsługi sprawozdań Rb-Z i Rb-N,
- 5) rozpoczęcie prac nad projektem nowego modułu „Rejestr stanu załatwienia spraw” łączącego „Rejestr Korespondencji” i „Rejestr Uchwał” z bazą danych BIP (Biuletynu Informacji Publicznej),
- 6) rozpoczęcie prac nad nowym Rejestrem Korespondencji pracującym w środowisku Linux w siedzibie Izby (w grudniu 2004 roku zakończono prace projektowe),
 - 7) rozpoczęcie prac nad nowym modułem Systemu RIO obsługujących sprawozdania budżetowe w wersji elektronicznej (moduł ma w 2004 roku zastąpić program BudzetST II).

Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych podlegających nadzorowi RIO we Wrocławiu na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w 2003 roku

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych, dotyczące:	Razem	Liczba uchwał i zarządzeń		Wyniki badania nadzorczego:									
			organów stanowiących	organów wykonawczych	Razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:						
								z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowanie umorzono	nieważne	z tego:		inne (np. niezgodności z prawem)	
											w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	budżetu	207	207	0	207	132	75	68	7					
2	zmian budżetu i w budżecie	4058	1563	2495	4058	3843	215	196	7	1		1	11	
3	udzielenia absolutorium	200	200	0	200	197	3	2		1		1		
4	nieudzielenia absolutorium	1	1	0	1	0	1	0		1		1		
5	procedury uchwalania budżetu	64	64	0	64	59	5	5						
6	wydatków które nie wygasają z upływem roku budżetowego	57	57	0	57	57	0	0						
7	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	13	13	0	13	11	2	2						
8	zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	333	325	8	333	313	20	13	1	6		6		
9	udzielenia poręczeń	42	42	0	42	40	2	0	1	1		1		
10	trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne	35	35	0	35	25	10	5		5	1	4		
11	trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania zleconego zadania (art. 118 ust. 3)	21	21	0	21	17	4	1		3		3		

12	stawek dotacji przedmiotowych (art. 117 ust. 3)	48	48	0	48	46	2	1		1		1	
13	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez radę	23	23	0	23	22	1	0		1		1	
14	podatków i opłat lokalnych	1236	1236	0	1236	1139	97	20		76	65	11	1
15	pozostałe uchwały (określić jakie):	133	119	14	133	119	14	5		9		9	
	Razem	6471	3954	2517	6471	6020	451	318	16	105	66	39	12
	gminy	5383	3444	1939	5383	5013	370	251	12	96	64	32	11
	powiaty	772	349	423	772	710	62	54	4	3	0	3	1
	miasta na prawach powiatu	165	79	86	165	158	7	2	0	5	2	3	0
	województwo	84	29	55	84	82	2	2	0	0	0	0	0
	związki	67	53	14	67	57	10	9	0	1	0	1	0

Wyniki działalności opiniodawczej RIO we Wrocławiu w 2003 roku

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1	2	3	4	5	6
	2003 r. — OGÓLEM	1075	814	246	15
<i>I</i>	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	196	190	4	2
	b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia j.s.t.	70	22	46	2
	c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	207	133	69	5
	d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu j.s.t. i zadań zleconych j.s.t.	207	132	71	4
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	206	166	38	2
	f) opinii o zamiarze emisji papierów wartościowych	5	5	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	184	166	18	0
z tego:					
<i>2</i>	2003 r. — gminy	874	664	201	9
	a)	169	165	3	1
	b)	52	17	34	1
	c)	166	104	59	3
	d)	165	103	59	3
	e)	164	131	32	1
	f)	3	3	0	0
	g)	155	141	14	0
<i>3</i>	2003 r. — powiaty	133	101	31	1
	a)	19	17	1	1
	b)	10	3	7	0
	c)	26	19	7	0
	d)	26	16	10	0
	e)	26	23	3	0
	f)	1	1	0	0
	g)	25	22	3	0

4	2003 r. — miasta na prawach powiatów	22	20	2	0
	a)	7	7	0	0
	b)	0	0	0	0
	c)	3	3	0	0
	d)	4	4	0	0
	e)	4	3	1	0
	f)	1	1	0	0
	g)	3	2	1	0
5	2003 r. — samorzędy województw	4	4	0	0
	a)	0	0	0	0
	b)	0	0	0	0
	c)	1	1	0	0
	d)	1	1	0	0
	e)	1	1	0	0
	f)	0	0	0	0
	g)	1	1	0	0
6	2003 r. — związki międzygminne	42	25	12	5
	a)	1	1	0	0
	b)	8	2	5	1
	c)	11	6	3	2
	d)	11	8	2	1
	e)	11	8	2	1
	f)	0	0	0	0
	g)	0	0	0	0

**Kontrole prowadzone w 2003 roku
przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu**

Zespół w Jeleniej Górze

Lp	Nazwa gminy	Rodzaj kontroli	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
<i>Kontrole planowane</i>				
1.	Miasto Jelenia Góra	kompleksowa	20.02.03	16.05.03
2.	Gmina Janowice Wielkie	kompleksowa	20.02.03	09.05.03
3.	Gmina Stara Kamienica	kompleksowa	26.05.03	22.07.03
4.	Gmina Sulików	kompleksowa	26.05.03	22.07.03
5.	Miasto i Gmina Pieńsk	kompleksowa	26.05.03	25.07.03
6.	Miasto Świeradów Zdrój	kompleksowa	05.08.03	29.10.03
7.	Miasto i Gmina Leśna	kompleksowa	18.08.03	25.11.03
8.	Miasto i Gmina Węgliniec	kompleksowa	02.09.03	14.11.03
9.	Miasto i Gmina Nowogrodziec	kompleksowa	02.09.03	14.11.03
10.	Miasto Kowary*	kompleksowa	14.11.03	20.02.04
11.	Gmina Kamienna Góra*	kompleksowa	14.11.03	13.02.04
12.	Gmina Marciszów	kompleksowa	03.12.03	27.02.04
13.	Miasto Karpacz*	kompleksowa	08.12.03	05.02.04
<i>Kontrole nieplanowane</i>				
1.	Miejski Klub Sportowy „Vitaral-Jelfa” Jelenia Góra	problemowa	22.04.03	16.05.03
2.	Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko KWISA Świeradów Zdrój	problemowa	28.08.03	05.09.03
3.	Gmina Janowice Wielkie	doraźna	04.12.03	19.12.03

Zespół we Wrocławiu

Lp	Nazwa gminy	Rodzaj kontroli	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
<i>Kontrole planowane</i>				
1.	Miasto i Gmina Brzeg Dolny	kompleksowa	11.12.02	14.03.03
2.	Gmina Długołęka	kompleksowa	02.01.03	07.03.03
3.	Miasto i Gmina Oborniki Śląskie	kompleksowa	08.01.03	07.03.03
4.	Miasto Oława	kompleksowa	09.01.03	04.04.03
5.	Miasto Oleśnica	kompleksowa	18.03.03	13.06.03
6.	Gmina Oleśnica	kompleksowa	18.03.03	16.06.03

7.	Miasto i Gmina Bierutów	kompleksowa	24.03.03	13.06.03
8.	Miasto i Gmina Wiązów	kompleksowa	22.05.03	31.07.03
9.	Miasto i Gmina Syców	kompleksowa	19.08.03	07.11.03
10.	Miasto i Gmina Żmigród	kompleksowa	26.08.03	14.11.03
11.	Miasto i Gmina Trzebnica	kompleksowa	03.09.03	14.11.03
12.	Gmina Łagiewniki*	kompleksowa	20.11.03	06.02.03
13.	Miasto i Gmina Góra	kompleksowa	25.11.03	12.02.04
14.	Gmina Jemielno	kompleksowa	25.11.03	12.02.04
15.	Gmina Jordanów Śl.*	kompleksowa	25.11.03	12.02.04
16.	Gmina Dziadowa Kłoda	kompleksowa	25.11.03	06.02.04
17.	Gmina Ciepłowody	kompleksowa	07.08.03	07.11.03
18.	Miasto i Gmina Ziębice	kompleksowa	19.08.03	21.11.03
19.	Gmina Stoszowice	kompleksowa	20.11.03	06.02.04
<i>Kontrole nieplanowane</i>				
1.	Gmina Żórawina	sprawdzająca	16.01.03	31.01.03
2.	Miasto Wrocław	doraźna	01.04.03	14.04.03
3.	Miasto i Gmina Milicz	problemowa	26.06.03	31.07.03
4.	Powiat Milicz	problemowa	26.06.03	25.07.03
5.	Klub Siatkarski MILICZ	problemowa	14.07.03	31.07.03
6.	Spółeczny Komitet Budowy Nawierzchni - Milicz	problemowa	03.07.03	31.07.03
7.	Miejsko Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe-Milicz	problemowa	14.07.03	31.07.03
8.	Fundacja „WRO Centrum Sztuki Mediów” Wrocław	problemowa	16.07.03	19.08.03
9.	Fundacja „Pro-Arte” Wrocław	problemowa		
10.	Ludowy Zespół Sportowy „Widawia-Stradomia” Stradomia	problemowa	01.09.03	05.09.03
11.	Muzeum Sztolni Walimskich	problemowa	08.10.03	14.11.03
12.	Miasto Dzierżoniów	doraźna	04.06.03	30.06.03
13.	Miasto Polanica Zdrój	doraźna	19.03.03	13.06.03
14.	Powiat Bolesławiec	doraźna	24.04.03	30.05.03
15.	Związek Komunalny Bartoszków – Tyniec Legnicki	sprawdzająca	09.05.03	23.05.03

Zespół w Wałbrzychu

Lp	Nazwa gminy	Rodzaj kontroli	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
<i>Kontrole planowane</i>				
1.	Miasto Wałbrzych	kompleksowa	06.01.03	16.05.03
2.	Gmina Czarny Bór	kompleksowa	09.05.03	11.07.03

3.	Miasto Kłodzko	kompleksowa	27.05.03	01.08.03
4.	Gmina Kłodzko	kompleksowa	29.05.03	22.08.03
5.	Gmina Walim	kompleksowa	22.07.03	03.10.03
6.	Miasto Polanica Zdrój	kompleksowa	08.09.03	05.12.03
7.	Miasto Boguszów Gorce	kompleksowa	10.09.03	28.11.03
8.	Gmina Nowa Ruda	kompleksowa	01.10.03	16.01.04
9.	Miasto Nowa Ruda	kompleksowa	16.10.03	23.01.03
10.	Gmina i Miasto Głuszyca*	kompleksowa	09.12.03	20.02.04

Zespół w Legnicy

Lp	Nazwa gminy	Rodzaj kontroli	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
<i>Kontrole planowane</i>				
1.	Gmina Lubin	kompleksowa	08.01.03	17.03.03
2.	Gmina Jerzmanowa	kompleksowa	08.01.03	17.03.03
3.	Gmina Gromadka	kompleksowa	27.03.03	27.06.03
4.	Miasto i Gmina Chocianów	kompleksowa	27.03.03	17.06.03
5.	Miasto i Gmina Polkowice	kompleksowa	08.04.03	01.08.03
6.	Gmina Legnickie Pole	kompleksowa	08.04.03	18.07.03
7.	Gmina Mściwojów	kompleksowa	11.08.03	21.10.03
8.	Gmina Zagrodno	kompleksowa	13.08.03	17.10.03
9.	Gmina Warta Bolesławiecka	kompleksowa	13.08.03	17.10.03
10.	Gmina Paszowice	kompleksowa	10.09.03	05.12.03
11.	Miasto Lubin	kompleksowa	05.11.03	planowany termin zakończenia – 26.03.04
12.	Miasto Jawor	kompleksowa	05.11.03	16.02.04
13.	Gmina Żukowice	kompleksowa	05.11.03	27.01.04
<i>Kontrole nieplanowane</i>				
1.	Miasto Jawor	sprawdzająca	21.02.03	28.02.03
2.	Miasto Głogów	doraźna	09.04.03	23.04.03
3.	Polski Związek Emerytów, Rencistów, Inwalidów Polkowice	problemowa	06.06.03	23.06.03

* kontrole objęte planem na 2004 rok